PRIF GWNSTABL
DE CYMRU

(CORFFORAETH UNDYN)

DATGANIAD O GYFRIFON 2020/21

Umar Hussain MBE, BA (Anrhyd) FCCA

PRIF SWYDDOG ARIANNOL
Y PRIF GWNSTABL

South Wales Police

Keeping South Wales Safe

DATGANIAD O GYFRIFON 2020-21

CYNNWYS	Rhif y Dudalen
Adroddiad Naratif	4
Adroddiad yr Archwilydd Annibynnol	15
Datganiad o Gyfrifon	
• Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad o Gyfrifon	19
• Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	21
• Y Fantolen	22
• Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu	23
Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol	
Nodyn 1 Polisïau Cyfrifyddu	25
Nodyn 2 Safonau Cyfrifyddu a Gyhoeddwyd, Nas Mabwysiadwyd	28
Nodyn 3 Dyfarniadau Allweddol wrth Gymhwyso Polisïau Cyfrifyddu	28
Nodyn 4 Tybiaethau a Wnaed ynghylch y Dyfodol a Ffynonellau Mawr Eraill o Ansicrwydd Amcangyfrif	29
Nodyn 5 Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd	29
Nodiadau i'r Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr	
Nodyn 6 Incwm a Gwariant Cyllido a Buddsoddi	30
Nodyn 7 Symiau a Gofnodwyd ar gyfer Penderfyniadau Dyrannu Adnoddau	30
Nodyn 8 Prydlesau	30
Nodyn 9 Cydnabyddiaeth Swyddogion/Cyflogeion	31
Nodyn 10 Lwfansau'r Aelodau	35
Nodyn 11 Costau Archwilio Allanol	35
Nodyn 12 Partïon Cysylltiedig	35
Nodiadau i'r Fantolen	
Nodyn 13 Credydwyr	36
Nodyn 14 Cynlluniau Pensiwn Buddiannau Diffiniedig	36
Nodyn 15 Rhwymedigaethau Digwyddiadol/Asedau Digwyddiadol	44
Nodiadau ar Gydweithio	
Nodyn 16 Cydweithio	45
Rhestr termau	49

ADRODDIAD NARATIF

Cyflwyniad

Diben y Datganiad o Gyfrifon yw rhoi gwybodaeth am sefyllfa ariannol, perfformiad, trefniadau rheoli, atebolrwydd am adnoddau, risgiau ac ansicrwydd Prif Gwnstabl De Cymru, sy'n ddefnyddiol i amrywiaeth eang o ddefnyddwyr. Mae defnyddwyr y datganiadau ariannol yn cynnwys y cyhoedd, y Llywodraeth, cyrff sy'n dyfarnu grantiau, cyflogeion, cwsmeriaid, cyflenwyr a chontractwyr y Comisiynydd.

T Dogfennir atebolrwydd am adnoddau cyhoeddus yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol sy'n nodi cyfrifoldebau'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl fel Corfforaethau Undyn. Manylir ar yr adolygiad o effeithiolrwydd y trefniadau llywodraethu yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol a gyhoeddir ar y cyd â'r Datganiad o Gyfrifon. Caiff ei adolygu a'i ddiweddaru'n flynyddol.

Fframwaith Statudol ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon

Yn sgil sefydlu'r ddwy Gorfforaeth Undyn, mae'n ofynnol i bob corff baratoi ei Ddatganiad o Gyfrifon ei hun ac mae'r Comisiynydd yn paratoi Datganiad o Gyfrifon ar gyfer y Grŵp a Chronfa Bensiwn yr Heddlu. Er gwaethaf eu statws ffurfiol fel 'Corfforaethau Undyn', mae'r berthynas rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn seiliedig ar weithio gyda'i gilydd er budd pobl De Cymru o dan gyd-faner 'Heddlu De Cymru'.

Mae Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014, fel y'u diwygiwyd, yn ei gwneud yn ofynnol i Gyrff Llywodraeth Leol baratoi Datganiad o Gyfrifon yn unol ag arferion priodol. Mae'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y DU (y Cod) wedi'i nodi'n ddogfen sy'n cynrychioli arferion priodol.

Mae'r Cod yn gymwys i Gyrff Llywodraeth Leol a nodir yn Neddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2014 y mae'n ofynnol iddynt baratoi cyfrifon i'w harchwilio gan Archwilio Cymru. Diwygiwyd adran 12 o'r Ddeddf hon gan Ddeddf Diwygio'r Heddlu a Chyfrifoldeb Cymdeithasol 2011 i gyfeirio at Gomisiynwyr a Phrif Gwnstabliaid yn lle Awdurdodau'r Heddlu.

Mae'r Cod yn ei gwneud yn ofynnol i Awdurdodau Lleol baratoi eu datganiadau ariannol yn unol â Fframwaith y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol ar gyfer Paratoi a Chyflwyno Datganiadau Ariannol fel y'i dehonglir gan y Cod. Mae Fframwaith y Bwrdd Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol yn amlinellu'r cysyniadau sy'n sail i'r gwaith o baratoi a chyflwyno datganiadau ariannol ar gyfer defnyddwyr allanol y cyfrifon. Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn parhau i ddilyn Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Fformat y Datganiad o Gyfrifon

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys y canlynol:

- Datganiad o Gyfrifoldebau am y Datganiad o Gyfrifon
  Mae'n nodi cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl a'r Prif Swyddogion Cyllid yn ystod y broses o baratoi a chymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

- Comprehensive Income and Expenditure Statement
  Mae hwn yn nodi cost darparu gwasanaethau plismona yn ystod y flwyddyn yn unol â Safonau Cyfrifyddu Rhyngwladol yn hytrach na'r swm a ariannwyd drwy Grantiau'r Llywodraeth a Phraesept y Dreth Gyngor.

- Y Fantolen
  Mae'r fantolen yn nodi'r asedau, y rhwymedigaethau a'r cronfeydd wrth gefn ar 31 Mawrth 2021.

- Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu
  Mae hwn yn nodi'r incwm a'r gwariant sy'n gysylltiedig â Phensiynau Swyddogion yr Heddlu, megis taliadau pensiwn misol a chyfandaliadau ymddeol.

- Nodiadau i'r Datganiadau Ariannol
  Mae'r rhain yn rhoi gwybodaeth fanylach am eitemau incwm, gwariant, asedau, rhwymedigaethau a chronfeydd wrth gefn nad yw'n ymarferol eu dangos yn y prif ddatganiadau cyfrifyddu a nodir uchod.

Egluro'r Prif Ddatganiadau – gan gynnwys trosglwyddo arian o fewn y grŵp

Mae'r adran hon yn egluro'r hyn sy'n ofynnol o ran cyllid o fewn y grŵp rhwng y corfforaethau undyn – y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl. Mae'n canolbwyntio ar yr elfennau allweddol a rhoddir rhagor o wybodaeth yn y Polisïau Cyfrifyddu.

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr
Caiff incwm a grantiau eu credydu i Gronfa'r Heddlu o dan gyfrifoldeb y Comisiynydd ac fe'u hystyrir wrth drosglwyddo o fewn y grŵp i'r Prif Gwnstabl er mwyn ariannu gwariant.

Yn yr un modd, caiff pob cronfa wrth gefn ddefnyddiadwy ei dal gan y Comisiynydd ar gyfer dyraniadau yn y dyfodol.

Caiff yr holl gronfeydd wrth gefn annefnyddiadwy/diffygion ariannol eu dal gan y Comisiynydd gan nad yw deddfwriaeth na rheoliadau llywodraethol penodol ar gyfer Cyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn gymwys i'r Prif Gwnstabl ar hyn o bryd. (Mae angen eithriadau ar gyfer diffygion pensiwn a dibrisiant asedau cyfalaf ac addasiadau lleihad mewn gwerth, y mae'r olaf yn cael eu hariannu eisoes gan grantiau a threth leol ond, er hynny, mae eu hangen o dan egwyddorion cyfrifyddu priodol fel y'u diffinnir gan y Cod).

Rhoddir cyfrif am wariant ar sail 'cyfarwyddyd a rheolaeth' gan fod y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd yn mynd i gostau h.y.

- Codir gwariant ar gyflogau swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu, ac eithrio'r rhai sy'n aelodau o Dîm Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu, ar y Prif Gwnstabl.
- Yn yr un modd, codir costau pensiwn a buddiannau ymddeol yn y dyfodol ar gyfer swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu ar yr un sail.
- Codir costau nad ydynt yn ymwneud â chyflog, ac eithrio'r rhai sy'n ymwneud â Thîm Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu, ar y Prif Gwnstabl.
- Codir symiau dibrisio asedau ar y Comisiynydd ar sail dybiannol, yn ôl perchenogaeth, ac fe'u hailgodir ar y Prif Gwnstabl ar gyfer yr asedau a ddefnyddiwyd, a ystyrir wrth drosglwyddo o fewn y grŵp.

Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn
Nid yw'r cyfrif hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Mae'r (gwarged)/diffyg ar ddarparu gwasanaethau a gwariant cynhwysfawr arall yn glir i Ddim drwy drosglwyddiad o fewn y grŵp i Gyfrif Cronfa Heddlu'r Comisiynydd. (Nid oes unrhyw falansau ar Addasiadau i Gronfeydd Wrth Gefn nac Addasiadau Cyfrifyddu).

Llif Arian Parod
Nid yw'r cyfrif hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Delir cyfrifon banc gan y Comisiynydd ac fe'u gweithredir ar sail Grŵp.

Y Fantolen
Nid oes gan y Prif Gwnstabl unrhyw gronfeydd wrth gefn nac asedau hirdymor y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Cyfrifoldeb y Comisiynydd yw'r rhain. Mae asedau net yn glir i ddim drwy ddyledwr o fewn y grŵp ar gyfer cyfalaf gweithio i fodloni credydwyr byrdymor, rhestrau eiddo a Rhwymedigaethau Pensiwn hirdymor.

Perfformiad Ariannol y Prif Gwnstabl

Ym mis Chwefror 2020, cymeradwywyd cyllideb refeniw net o £308.6m ar gyfer 2020-21 er mwyn ariannu ymrwymiadau gwariant presennol. At hynny, daeth £0.3m arall o wariant cyfalaf (a ariannwyd drwy Grant y Llywodraeth) â chyfanswm y gofyniad cyllidebol i £308.9m. Mae'r tabl isod yn nodi sut y cafodd y swm hwn ei wario a'i ariannu yn ystod y flwyddyn.

	2020-21 %	2020-21 £M	2019-20 %	2019-20 £M
Costau Swyddogion a Staff yr Heddlu	59%	225.2	55%	210.6
Buddiannau Ymddeol Pensiynau - costau gwasanaeth presennol	26%	99.8	28%	107.1
Costau nad ydynt yn ymwneud â Chyflogau (Eiddo, Trafnidiaeth, Cyflenwadau a Gwasanaethau, Gwasanaethau Asiantaeth ac wedi'u Contractio)	16%	64.0	17%	62.5
Costau gwasanaeth eraill (Dibrisiant, Gwariant cyfalaf nad yw'n ychwanegu gwerth)	-1%	(5.5)	0%	(1.6)
Gwariant Gros ar Wasanaethau	**100%**	**383.5**	**100%**	**378.6**
Llai Grantiau ac Incwm				
Costau Net Gwasanaethau'r Heddlu (NCoPS)		**383.5**		**378.6**
Eitemau eraill nad ydynt wedi'u cynnwys yn NCoPS Addasiadau Cyfrifyddu		(74.6)		(41.0)
Gofyniad Cyllidebol		**308.9**		**337.6**
Grantiau Cyfalaf y Llywodraeth	0%	(0.3)	0%	(1.0)
Incwm o'r Dreth Gyngor	45%	(135.9)	44%	(126.5)
Incwm Ardrethi Annomestig (Llywodraeth Cymru)	7%	(21.9)	8%	(22.4)
Grant Cynnal Refeniw (Llywodraeth Cymru)	17%	(53.9)	19%	(53.4)
Grantiau'r Heddlu (y Swyddfa Gartref)	31%	(96.9)	29%	(84.9)
Cyfanswm Cyllid	**100%**	**(308.9)**	**100%**	**(288.2)**

Gellir priodoli'r rhan fwyaf o'r gyllideb gros i Wasanaethau Plismona o dan gyfarwyddyd a rheolaeth y Prif Gwnstabl ac mae'n cyfateb i gyllideb y Grŵp llai cost gweinyddu Swyddfa Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu. Dylid nodi na ellir priodoli unrhyw gyllidebau incwm i'r Prif Gwnstabl gan fod yr holl incwm yn cael ei gofnodi yn Natganiad o Gyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Datganiad o Gyfrifon Grŵp Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu.

Rhaglen Recriwtio Swyddogion yr Heddlu

Blwyddyn ariannol 2020-21 oedd blwyddyn gyntaf Rhaglen Recriwtio Swyddogion yr Heddlu a chafodd 136 o Swyddogion Heddlu ychwanegol eu recriwtio i'r Heddlu. Er i'r Heddlu gael £15.8m ychwanegol gan y Swyddfa Gartref er mwyn ariannu costau dechrau'r Rhaglen Recriwtio, ni roddwyd unrhyw arian parod ychwanegol er mwyn ariannu pwysau chwyddiannol presennol. Felly, blwyddyn ariannol 2020-21 oedd yr 11eg flwyddyn olynol o gyni cyllidol a osodwyd arnom gan y Llywodraeth a ddeilliodd o Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant 2010, a geisiodd fynd i'r afael â'r diffyg cyllidebol cenedlaethol a achoswyd gan yr argyfwng bancio rhyngwladol.

Pandemig y Coronafeirws

Mae'r Heddlu wedi gwario £4.2m mewn ymateb i argyfwng COVID-19 ers mis Mawrth 2020, ar gostau gorfodi, Cyfarpar Diogelu Personol (PPE) a chyfarpar TG yn bennaf. Mae tua £1m o'r gwariant hwn wedi'i ad-dalu i'r Heddlu drwy broses hawlio fisol gyda'r Swyddfa Gartref. Tua diwedd 2020-21, cafwyd £1.3m arall o gyllid COVID-19 gan y Swyddfa Gartref. Mae'r cyllid hwn wedi'i roi o'r neilltu fel cronfa wedi'i chlustnodi i ariannu gweithgarwch sy'n gysylltiedig â COVID-19 yn y dyfodol ac mae unrhyw wariant nas ad-dalwyd wedi'i amsugno yn ystod y flwyddyn.

Rhwymedigaeth Pensiynau

Prisiadau Actiwaraidd

Mae Adran Actiwari'r Llywodraeth yn cyfrifo rhwymedigaeth bosibl cynlluniau'r Heddlu yn seiliedig ar adolygiad Actiwaraidd, drwy ddefnyddio data ar Bensiynau a'r Gyflogres. Lleihaodd yr amcangyfrif hwn o'r rhwymedigaeth dros y flwyddyn o £3.350bn i £3.747bn ar 31 Mawrth 2021, sef lleihad o 11.9%. Roedd hyn i'w briodoli'n bennaf i newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd. Cynllun nas ariennir a gefnogir gan y Llywodraeth yw Cynllun Pensiwn Swyddogion yr Heddlu.

Yn achos Staff yr Heddlu, mae Heddlu De Cymru yn gorff a dderbyniwyd i Gynllun Pensiwn Llywodraeth Leol Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Cynyddodd asesiad yr Actiwari o gyfran Heddlu De Cymru o'r diffyg amcangyfrifedig yn y cynllun hwn dros y flwyddyn o £164.74m i £221.49m ar 31 Mawrth 2021, sef cynnydd o 34.4%, yn bennaf o ganlyniad i newidiadau yn y tybiaethau actiwaraidd.

Nid yw'r colledion na'r enillion net heb eu gwireddu ar gyfer y flwyddyn ar y ddau gynllun yn cael unrhyw effaith uniongyrchol ar gost gwasanaethau yn y datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr, a chydnabyddir y rhwymedigaeth dybiannol yn y fantolen yn unig.

Effeithlonrwydd ac Effeithiolrwydd

Nid yw cyllid canolog gan y Llywodraeth wedi cynyddu'n unol â chostau cynyddol a gofynion sy'n newid. Mae'r mesurau llym a roddwyd ar waith er mwyn delio â'r heriau ariannol a ddeilliodd o Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant 2010, fel y'u hamlinellir yng Nghynllun Gwerth am Arian y Comisiynydd, ynghyd â rheolaeth ariannol ddarbodus barhaus, wedi sicrhau gwerth £56.2m o arbedion, sef y swm yr oedd angen ei arbed yn sgil y toriadau i grantiau'r heddlu a nodwyd yn Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant 2010. Dangosir y meysydd cyllidebol y mae'r arbedion hyn wedi dod ohonynt yn y ffeithlun isod.

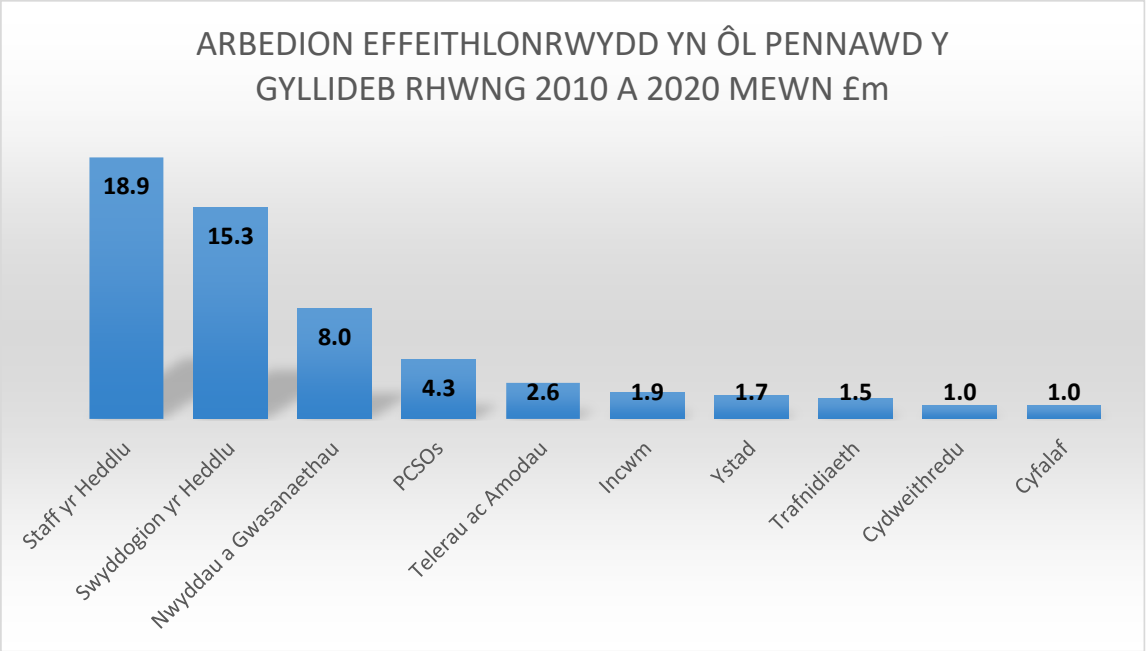

Os bydd yr ymrwymiadau presennol o ran gwariant yn parhau i gael eu hariannu ar lefel arian parod gwastad, rhagwelir y bydd angen sicrhau gwerth £13.5m o arbedion refeniw pellach rhwng 2021-22 a 2024-25. Mae Heddlu De Cymru wedi datblygu Strategaeth Ariannol Tymor Canolig gynhwysfawr ac mae hefyd yn datblygu Strategaeth Cynhyrchiant ac Arloesedd a fydd yn diogelu gwasanaethau rheng flaen ac yn ceisio sicrhau adenillion ar fuddsoddiad gan Raglen Recriwtio Swyddogion yr Heddlu a ariennir gan y Swyddfa Gartref.

Perfformiad Gweithredol

Mae pandemig COVID-19 wedi cael effaith sylweddol ar yr economi genedlaethol, iechyd, bywoliaeth unigolion a busnesau yn y sector cyhoeddus a'r sector preifat. Fodd bynnag, am ei fod wedi bod yn ddigon craff i fuddsoddi mewn technoleg a threfniadau gweithio ystwyth, llwyddodd Heddlu De Cymru i ymateb yn gyflym i reolau ynglŷn â chadw pellter cymdeithasol a diogelwch y cyhoedd a pharhau i ddarparu gwasanaeth plismona effeithiol.

Cafodd pandemig COVID-19 effaith ar y gweithlu, a barhaodd i ddarparu gwasanaeth brys 24/7 er gwaethaf achosion o'r haint. Er enghraifft, er mwyn sicrhau bod canolfannau cyswllt â'r cyhoedd yn gallu parhau i ddarparu gwasanaethau 999 ac 101 hanfodol, rhannwyd y gwasanaeth rhwng lleoliadau gwahanol a chynhaliwyd swigod amddiffynnol er mwyn ynysu unrhyw achosion yn gyflym.

O ystyried y potensial ar gyfer tarfu ar y gwasanaeth, dangosodd Heddlu De Cymru wytnwch a threfniadau gweithredol effeithiol parhaus drwy gydol y pandemig.

Mae angen ystyried y wybodaeth am berfformiad isod yn y cyd-destun hwn.

Troseddau a Gofnodwyd

Ar ddiwedd blwyddyn ariannol 2020-21, bu lleihad o 13.7% yn nifer y troseddau a gofnodwyd o gymharu â blwyddyn ariannol 2019-20. Roedd nifer y troseddau a gofnodwyd wedi lleihau o fwy na 300 y dydd, ar gyfartaledd, ar ddechrau 2019-20 i tua 260 y dydd erbyn diwedd 2020-21.

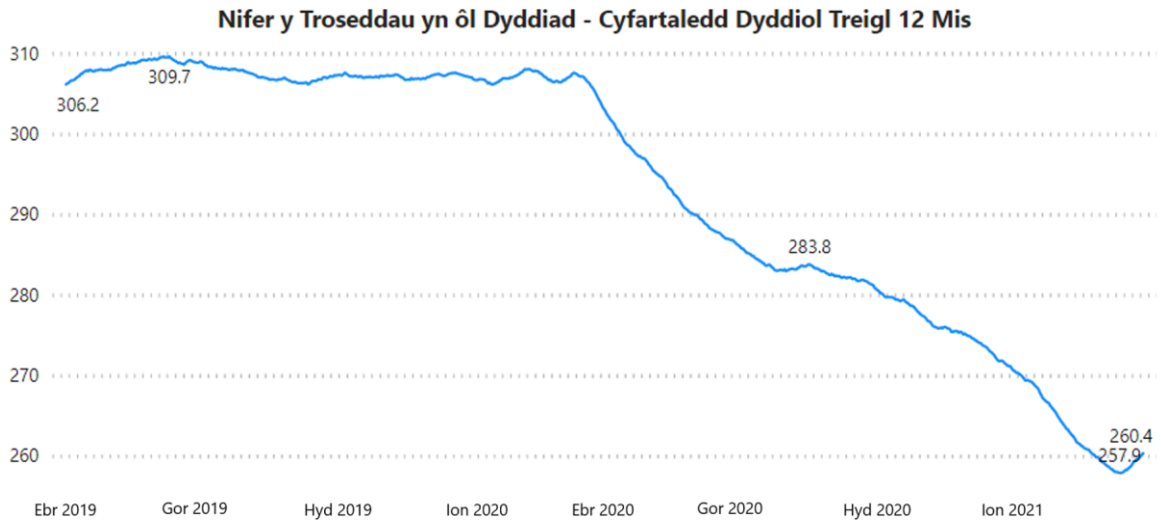

Troseddau a Gofnodwyd – Newid % Blwyddyn ar Flwyddyn

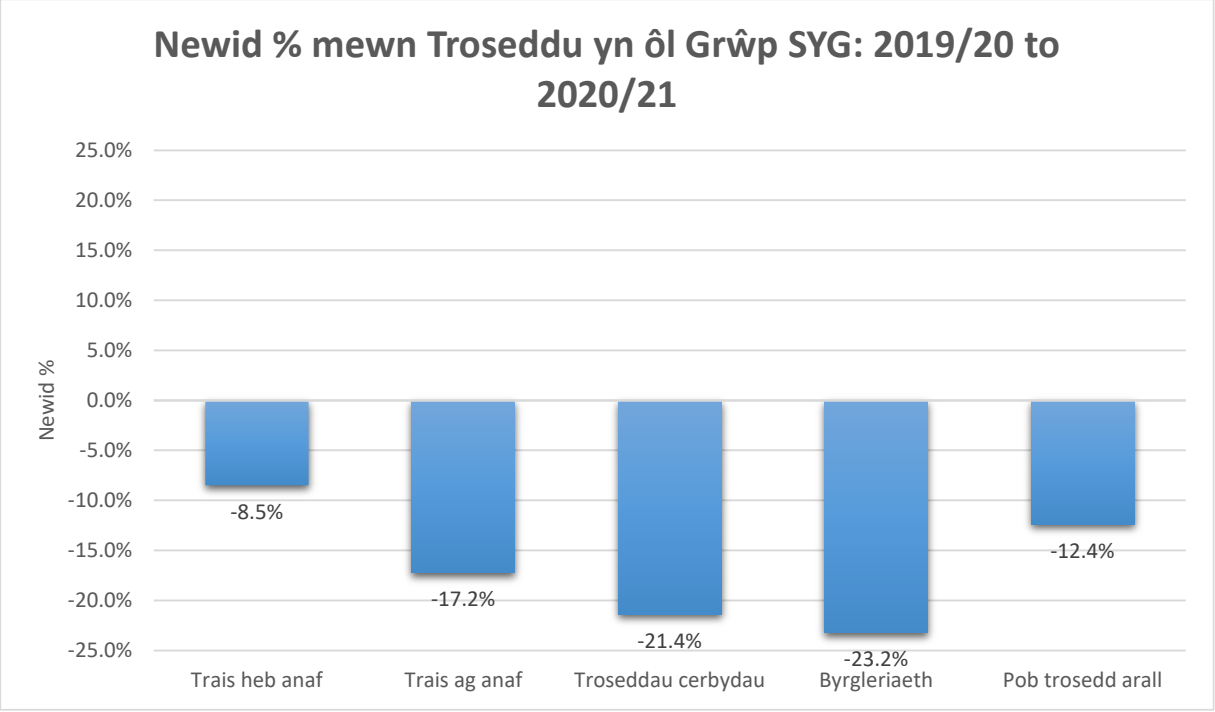

Positive Outcome Rate by Offence Group

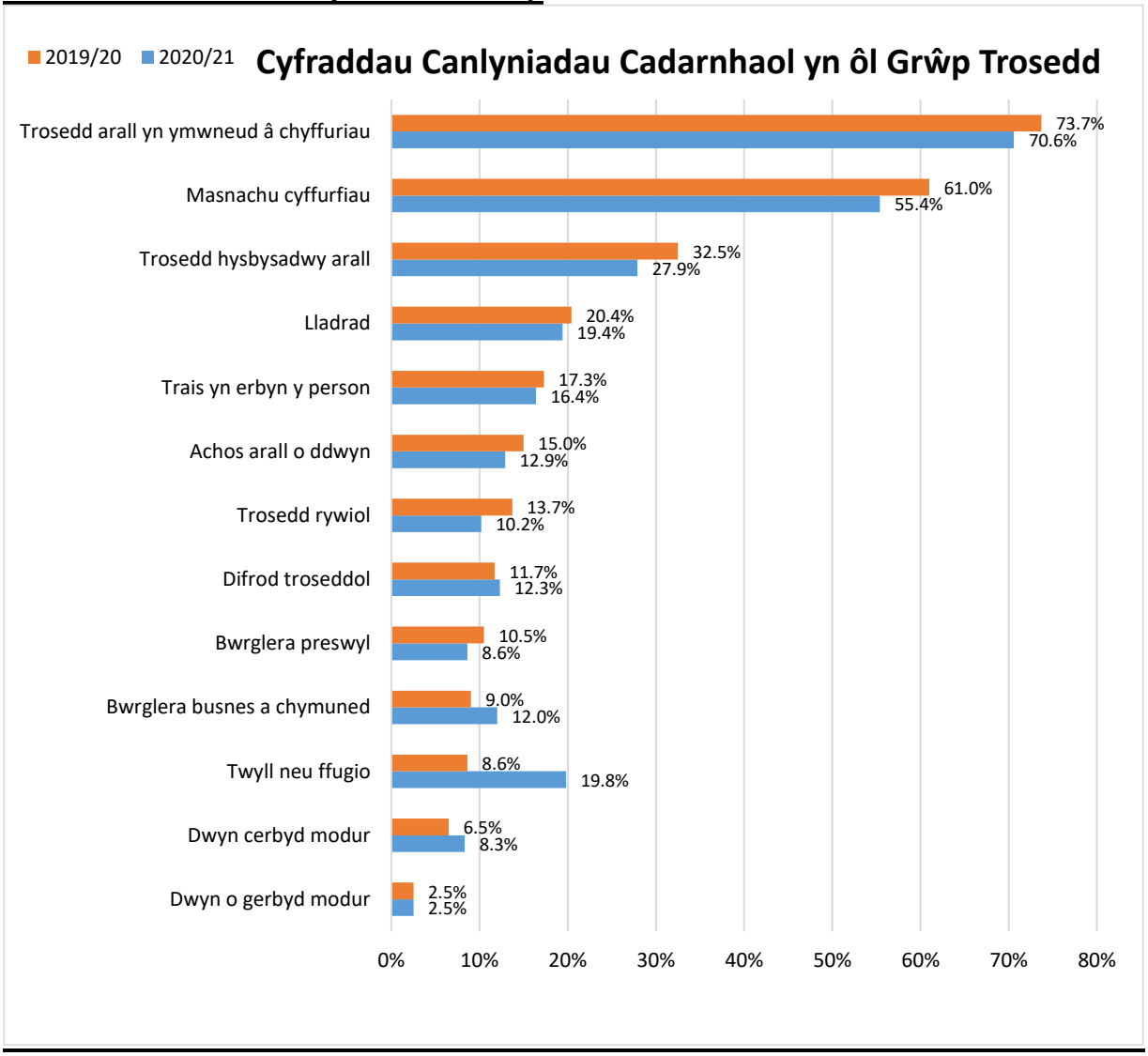

Cyfraddau Canlyniadau Cadarnhaol yn ôl Grŵp SYG

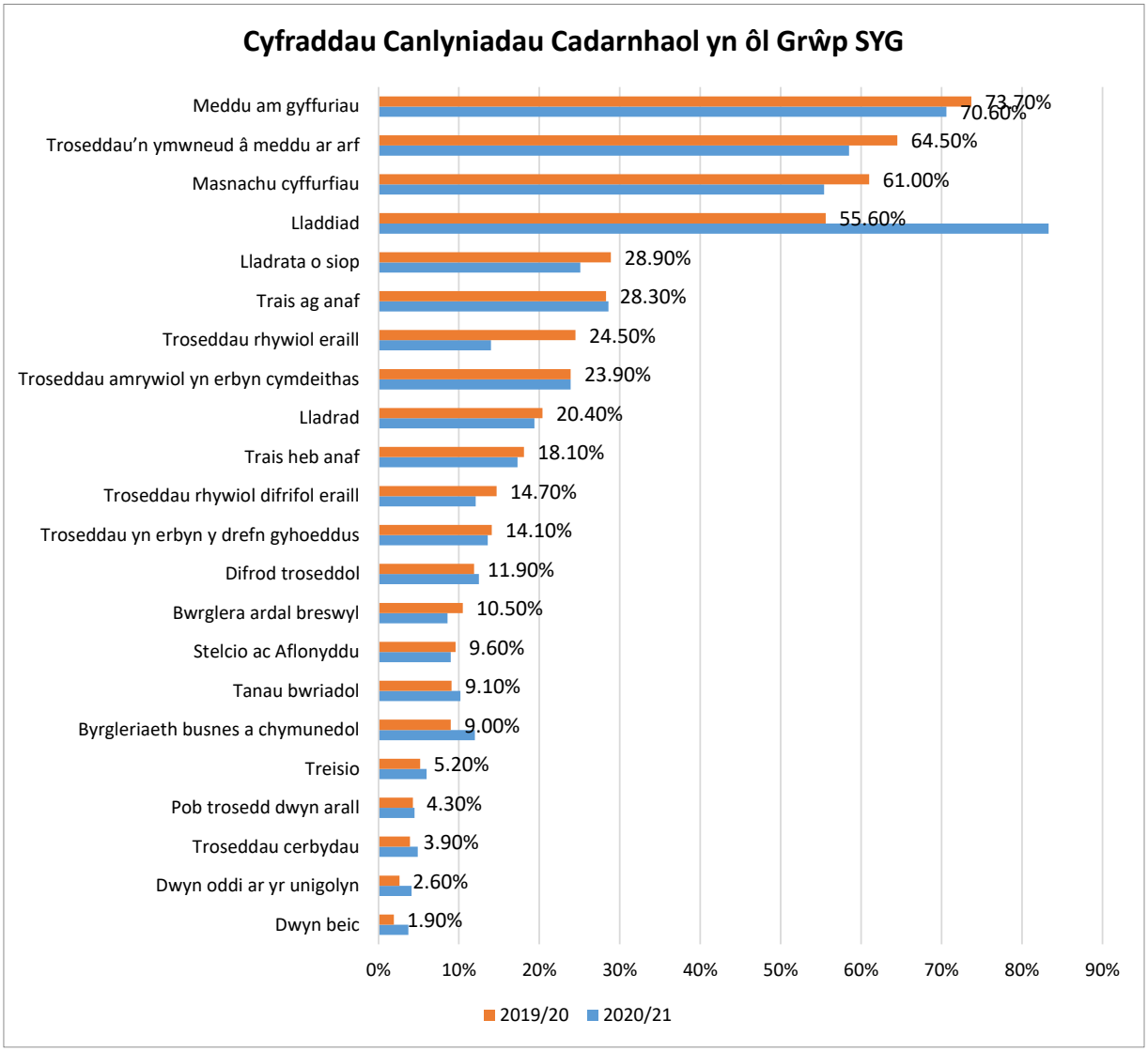

Gwneud i Bob Cyswllt Gyfrif

Atebwyd 85.6% o alwadau 999 o fewn 10 eiliad, sydd 4.4% islaw'r targed cenedlaethol. Yn gyffredinol, atebwyd 99.0% o alwadau 999. Atebwyd 91.8% o alwadau nad oeddent yn rhai brys.

Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Hawliau Dynol

Mae Heddlu De Cymru wedi bod yn gweithio i wella hyder dioddefwyr troseddau casineb i roi gwybod am achosion, a chofnodwyd cynnydd o 7.0% yn nifer y troseddau casineb yn 2020-21 gyda 2,119 o droseddau casineb, o gymharu â 1,981 yn 2019-20.

Ansawdd y Gwasanaeth

Yn ystod 2020-21, cofnodwyd 93.3% o'r troseddau y rhoddwyd gwybod i Heddlu De Cymru amdanynt o fewn 24 awr. Cofnododd Heddlu De Cymru gyfradd canlyniadau cadarnhaol o 22.4% ar gyfer troseddu'n gyffredinol yn 2020-21, o gymharu â 19.4% yn 2019-20. Cofnododd Heddlu De Cymru leihad o 23.2% yn nifer y bwrgleriaethau yn 2020-21 gyda 4,680 o droseddau, o gymharu â 6,091 yn 2019-20.

Rhaglen Effeithiolrwydd, Effeithlonrwydd a Chyfreithlondeb yr Heddlu (Peel)
Gellir crynhoi asesiad PEEL (effeithiolrwydd, effeithlonrwydd a chyfreithlondeb yr heddlu) mwyaf diweddar Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi (HMICFRS), sef Asesiad 2019, o'r ffordd y mae Heddlu De Cymru yn cadw pobl yn ddiogel ac yn lleihau troseddau, fel a ganlyn:

Datganiad o ddyfarniadau colofn

- Pa mor effeithiol yw'r heddlu o ran lleihau troseddau a chadw pobl yn ddiogel – **Da**
- Pa mor effeithiol y mae'r Heddlu yn gweithredu a pha mor gynaliadwy yw ei wasanaethau – **Da**
- Pa mor gyfreithlon y mae'r Heddlu yn trin y cyhoedd a'i weithlu – **Da**

Sylwadau Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi
"I am pleased with South Wales Police's performance in keeping people safe and reducing crime.
"Rwy'n fodlon ar berfformiad Heddlu De Cymru o ran cadw pobl yn ddiogel a lleihau troseddau. Mae'r heddlu yn dda am atal troseddu ac ymddygiad gwrthgymdeithasol ac yn deall pwysigrwydd gweithio gyda'i gymunedau i wneud hyn. Mae'n ymchwilio i droseddau yn dda ac mae'n canolbwyntio'n glir ar nodi a diogelu pobl sy'n agored i niwed.
Mae'r heddlu yn deall cymhlethdod a maint y galw am ei wasanaethau. Mae'n defnyddio'r wybodaeth hon i ddatblygu ei gynllun ariannol a'i gynllun gweithlu er mwyn diwallu anghenion yn y dyfodol. Mae'n dda am ddefnyddio adnoddau i ateb y galw.
Mae uwch-arweinwyr yn gwneud yn siŵr bod y gweithlu yn deall pwysigrwydd parchu a thrin y cyhoedd a'i gilydd yn deg. Mae'r heddlu yn parhau i arddel diwylliant moesegol ac yn hyrwyddo'r safonau ymddygiad proffesiynol y mae'n eu disgwyl yn dda.
Ar y cyfan, rwy'n canmol Heddlu De Cymru am gynnal ei berfformiad cadarnhaol dros y flwyddyn ddiwethaf. Rwy'n hyderus bod ganddo'r adnoddau i sicrhau bod hyn yn parhau."
Ceir dolen i'r adroddiad arolygu llawn isod.

https://www.justiceinspectorates.gov.uk/hmicfrs/publications/peel-assessment-2018-19-south-wales/

Datblygiadau yn y Dyfodol

Setliad Ariannol 2021/22 ac effaith pandemig COVID-19 ar Gyllid Cenedlaethol
Darparodd setliad Cenedlaethol yr Heddlu 2021-22 £703m ychwanegol ar gyfer plismona lleol. O'r swm hwn, daeth £415m o grantiau gan y Llywodraeth (i dalu cost recriwtio 6,000 o swyddogion ychwanegol), tra bod y £288m a oedd yn weddill yn tybio bod yr holl heddluoedd yn cynyddu praesept yr heddlu ar y dreth gyngor £15 ar eiddo Band D wedi'i gyfartaleddu. Yn achos De Cymru, roedd hyn yn golygu bod y Comisiynydd wedi cynnig y dylid cynyddu'r praesept ar eiddo Band D 5.5% er mwyn mantoli'r gyllideb, a gymeradwywyd gan Banel yr Heddlu a Throseddu. Mae'n werth nodi, oni bai am y penderfyniad i rewi cyflogau swyddogion a staff yr heddlu yn genedlaethol, na fyddai wedi bod yn bosibl i'r gyllideb gael ei mantoli.

Er bod yr arian ychwanegol gan y Swyddfa Gartref i ariannu Rhaglen Recriwtio Swyddogion yr Heddlu i'w groesawu, mae hefyd angen cydnabod, ar ôl i'r cyllid recriwtio gael ei dynnu o'r setliad, fod y cyllid ar gyfer 2021-22, i bob pwrpas, yn setliad arian parod gwastad arall.

Gan edrych i'r dyfodol, 2022-23 fydd blwyddyn olaf y rhaglen recriwtio a bydd cyllid ar gyfer gwasanaethau cyhoeddus yn y dyfodol yn dibynnu ar dybiaethau'r Trysorlys ynglŷn â fforddiadwyedd yng nghyd-destun y lefelau uchaf erioed o ddyled gyhoeddus ac adferiad economaidd. Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn parhau i fod yn ofalus o ran

cynnydd mewn grantiau yn y dyfodol ac yn cydnabod yr angen am doriadau ac arbedion pellach ar ben y £56m a sicrhawyd hyd yma.

Adolygiad o Fformiwla Dyrannu (Fformiwla Gyllido) yr Heddlu

Bydd adolygiad y Swyddfa Gartref o Fformiwla Gyllido'r Heddlu, a ddefnyddir i bennu'r gyfran o'r gyllideb blismona gyffredinol ar gyfer Comisiynwyr unigol, hefyd yn berthnasol i heriau ariannol yn y dyfodol. Cydnabyddir yn eang fod y fformiwla bresennol wedi dyddio, ei bod yn rhy gymhleth ac yn aneglur, a bod angen ei hadolygu. Ni roddwyd unrhyw ddiweddariad pellach yn y setliad ar gyfer 2021-22 ac ni wyddys pryd y cynhelir adolygiad. Tybir na theimlir effaith unrhyw newid yn y fformiwla tan 2023-24 ar y cynharaf.

Yr Ardoll Brentisiaethau

Mae'r Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona newydd wedi creu anghydraddoldeb ariannol rhwng Cymru a Lloegr. Er bod pob heddlu yng Nghymru yn talu'r ardoll brentisiaethau ar gyfradd o 0.5% o gostau'r gyflogres, nid ydynt yn cael cyllid ar gyfer Prentisiaethau Gradd Cwnstabliaid yr Heddlu fel y mae heddluoedd yn Lloegr. Ymdriniwyd â'r mater hwn yn rhannol gan Lywodraeth Cymru a'r Swyddfa Gartref yn 2018-19 a chyfrannodd y Swyddfa Gartref £1m yn 2019-20 ar ddiwedd y flwyddyn ar gyfer pob un o'r pedwar heddlu yng Nghymru, gan adael diffyg ariannol o £0.6m i Heddlu De Cymru o ran costau allanol a dim cyfraniad at gostau rheoli a hyfforddi mewnol y Fframwaith Cymwysterau Addysg Plismona. Mae'r ymrwymiad hwn i rannu £1m rhwng pob un o'r pedwar heddlu (o gymharu â chost flynyddol o £6m ar gyfer plismona yng Nghymru) wedi parhau yn 2021-22 gyda'r sefyllfa yn y tymor hwy heb ei datrys eto, ond mae angen ateb tymor hwy o hyd.

Materion Ariannol Tymor Hwy

Mae nifer o faterion cyllido tymor hwy y bydd angen ymdrin â nhw mewn gofynion cynllunio ariannol. Mae'r rhain yn cynnwys y canlynol, ond nid ydynt yn gyfyngedig iddynt:

- Goblygiadau hirdymor pandemig COVID-19
- Canlyniadau ymadawiad y DU â'r UE
- Adferiad economaidd cenedlaethol
- Yr Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant
- Cyfraddau llog

Cynllun yr Heddlu a Throseddu Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a Chynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl wedi cytuno ar y Genhadaeth (Cadw De Cymru'n Ddiogel) a'r Weledigaeth (bod y gorau am ddeall ac ymateb i anghenion ein cymunedau). Mae'r Comisiynydd wedi sefydlu proses lywodraethu effeithiol er mwyn sicrhau gwelliannau parhaus i'r gwasanaethau a ddarperir a rheolaeth ariannol gadarn. Caiff y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl eu hasesu'n annibynnol gan Arolygiaeth Cwnstabliaeth a Gwasanaethau Tân ac Achub Ei Mawrhydi ac Archwilio Cymru mewn perthynas â'u gallu i sicrhau gwerth am arian. Mae'r ddau gorff wedi rhoi sicrwydd cadarnhaol ynghylch rheolaeth ariannol a gwerth am arian, gan gynnwys y gwelliannau ym maes cyflawni gweithredol.

Cafodd y Comisiynydd ei ailethol am drydydd tymor ym mis Mai 2021, am gyfnod o dair blynedd. Bydd yn diweddaru Cynllun yr Heddlu a Throseddu yn 2021 i'w gymeradwyo gan Banel yr Heddlu a Throseddu. Mae Cynllun Cyflawni'r Prif Gwnstabl yn nodi sut y bydd Heddlu De Cymru yn cyflawni'r amcanion allweddol a nodir yng Nghynllun yr Heddlu a Throseddu Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu.

Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn gyson â'r Genhadaeth a'r Weledigaeth ac yn cefnogi'r egwyddorion allweddol canlynol yng Nghynllun yr Heddlu a Gostwng Troseddu'r Comisiynydd a Chynllun Cyflawni Gweithredol y Prif Gwnstabl. Yn benodol, mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn ceisio gwneud y canlynol:

- Cynnal momentwm cydweithredol er mwyn sicrhau arbedion eraill i Heddlu De Cymru a'i bartneriaid;
- Sicrhau seilwaith cynaliadwy, yn enwedig ystadau a chludiant, a llwyfan technoleg i wella cynhyrchiant yn yr hirdymor. Bydd strategaethau manwl, gan gynnwys Cynlluniau Rheoli Asedau, yn sicrhau y caiff adnoddau eu darparu a'u defnyddio'n effeithiol;
- Sicrhau (o leiaf) bod digon o gyllid buddsoddi i ddarparu sylfaen eiddo diogel sy'n bodloni gofynion Iechyd a Diogelwch a gofynion deddfwriaethol eraill i gynnal effeithiolrwydd gweithredol;
- Cynnal pŵer prynu cyllidebau sylfaenol, yn enwedig ar gostau sefydlog neu gostau na ellir eu hosgoi (e.e. goramser, lwfansau, cyfleustodau, trwyddedau, contractau) er mwyn sicrhau bod cynlluniau ariannol yn realistig ac yn gyflawnadwy;
- Bwriedir i'r gyllideb flynyddol sicrhau bod cywirdeb yr alldro gwirioneddol yn fwy na 99.5%;
- Sicrhau bod lefelau benthyca yn parhau i fod yn fforddiadwy ac yn gynaliadwy dros dymor y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig.

Mae'r Gyllideb Flynyddol yn darparu'r adnoddau sydd eu hangen ym mlwyddyn ariannol 2021-22 i gyflawni'r blaenoriaethau a nodir yng Nghynllun yr Heddlu a Gostwng Troseddu, gan gynnwys:

- Gweithio gyda phartneriaid i leihau troseddau, anhrefn ac ymddygiad gwrthgymdeithasol, gan ymdopi ag amrywiaeth eang o ofynion sy'n mynd y tu hwnt i'r hyn a ystyrir yn “blismona” fel arfer ar yr un pryd;
- Cynnal y lefel bresennol o blismona yn y gymdogaeth ac ymgysylltu â chymunedau De Cymru; •
- Diogelu pobl sy'n agored i niwed a lleihau'r tebygolrwydd y bydd unigolion yn troseddu eto mewn perthynas â throseddau megis troseddau casineb, trais yn erbyn menywod a merched, cam-fanteisio’n rhywiol ar blant, cam-drin domestig a throseddau ar-lein;
- Gweithio gyda phartneriaid i wella'r System Cyfiawnder Troseddol leol, yn enwedig o ran rheoli troseddwyr a lleihau nifer yr achosion o aildroseddu ymhlith pobl ifanc (dan 18 oed) a'r rhai yn y grŵp 18-25 oed:
- Cyfrannu at y Gofyniad Plismona Strategol a diogelu'r cyhoedd yn Ne Cymru, gan ymateb yn realistig i'r bygythiadau a nodwyd gan droseddau cyfundrefnol a therfysgaeth a phlismona nifer cynyddol o ddigwyddiadau;
- Ateb yr her sy'n gysylltiedig â safonau newydd ar gyfer hyfforddiant swyddogion yr heddlu, a gynigiwyd gan y Coleg Plismona, gan geisio datblygu ein staff ar bob lefel i ymateb i'r heriau a wynebir a recriwtio pobl fel bod y gweithlu cyfan yn adlewyrchu'r cymunedau rydym yn eu plismona;
- Plismona Prifddinas Cymru.

Mae'n amlwg y bydd yn rhaid i Heddlu De Cymru, er mwyn aros o fewn y cyfyngiadau cyllido a osodwyd, ymdopi â gostyngiadau parhaus mewn cyllid mewn termau real gan y Llywodraeth drwy gydol y cyfnod cynllunio tymor canolig. Mae hyn yn golygu blaenoriaethu ymdrechion i sicrhau diwylliant o welliant parhaus gydag arweinyddiaeth sy'n sicrhau'r bobl gywir, y sgiliau cywir a'r adnoddau cywir, yn y lle cywir ac ar yr adeg gywir.

UMAR HUSSAIN
Prif Swyddog Cyllid **Dyddiad: 28 Mai 2021**

UMAR HUSSAIN
Prif Swyddog Cyllid **Dyddiad: 27 Gorffennaf 2021**

ADRODDIAD ARCHWILYDD ANNIBYNNOL
ARCHWILYDD CYFFREDINOL CYMRU I BRIF GWNSTABL DE CYMRU

Adroddiad ar yr archwiliad o'r datganiadau ariannol
Barn

Rwyf wedi archwilio datganiadau ariannol:

- Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru;
- Cronfa Bensiwn Heddlu De Cymru

ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2021 o dan Ddeddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004.

Mae datganiadau ariannol Prif Gwnstabl De Cymru yn cynnwys y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr, y Fantolen a'r nodiadau cysylltiedig, gan gynnwys crynodeb o bolisïau cyfrifyddu arwyddocaol.

Mae datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu De Cymru yn cynnwys Cyfrif y Gronfa a'r Datganiad Asedau Net a nodiadau cysylltiedig. Y fframwaith adrodd ariannol a gymhwyswyd wrth eu paratoi yw'r gyfraith berthnasol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- Bensiwn Heddlu De Cymru ar 31 Mawrth 2021 a'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â gofynion deddfwriaethol a'r safonau cyfrifyddu rhyngwladol fel y'u dehonglwyd ac y'u haddaswyd gan y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r gyfraith berthnasol a'r Safonau Archwilio Rhyngwladol yn y DU (ISAs (DU)) a Nodyn Ymarfer 10 'Archwilio Datganiadau Ariannol Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig'. Disgrifir fy nghyfrifoldebau o dan y safonau hynny ymhellach yn yr adran o'm hadroddiad sy'n ymdrin â chyfrifoldebau'r archwilydd ar gyfer archwilio'r datganiadau ariannol. Rwy'n annibynnol ar Brif Gwnstabl Heddlu De Cymru yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU, gan gynnwys Safon Foesegol y Cyngor Adrodd Ariannol, ac rwyf wedi cyflawni fy nghyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn. Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i roi sail i'm barn.

Casgliadau sy'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod y defnydd o sail gyfrifyddu busnes gweithredol wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Yn seiliedig ar y gwaith rwyf wedi'i wneud, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd perthnasol o ran digwyddiadau nac amodau, a all, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru i barhau i fabwysiadu sail gyfrifyddu busnes gweithredol am gyfnod o 12 mis o leiaf o'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Disgrifir fy nghyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol mewn perthynas â busnes gweithredol yn yr adrannau perthnasol o'r adroddiad hwn.

Gwybodaeth Arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys y wybodaeth yn yr adroddiad blynyddol heblaw am y datganiadau ariannol a'm hadroddiad fel archwilydd arnynt. Y swyddog ariannol cyfrifol sy'n gyfrifol am y wybodaeth arall yn yr adroddiad blynyddol. Nid yw fy marn ar y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, ac eithrio i'r graddau a nodir fel arall yn benodol yn ddiweddarach yn fy adroddiad, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar y wybodaeth arall. Fy nghyfrifoldeb i yw darllen y wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn sylweddol anghyson â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gafwyd yn ystod yr archwiliad neu a ymddengys fel arall ei bod wedi'i cham-ddatgan yn sylweddol. Os byddaf yn dod yn ymwybodol o unrhyw anghysonderau neu gamddatganiadau perthnasol amlwg, mae'n ofynnol i mi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad perthnasol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os dof i'r casgliad, ar sail fy ngwaith, fod camddatganiad perthnasol o'r wybodaeth arall hon, rhaid i mi nodi hynny.

Nid oes gennyf ddim i'w nodi yn hyn o beth.

Adroddiad ar ofynion eraill

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod fy archwiliad:

- mae'r wybodaeth a geir yn yr Adroddiad Naratif ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Adroddiad Naratif wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21; ac

- mae'r wybodaeth a roddir yn y Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd ar gyfer y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac mae'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd wedi'i baratoi yn unol â'r canllawiau.

Materion yr adroddaf arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni gwybodaeth a dealltwriaeth o Brif Gwnstabl Heddlu De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru a'i amgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi unrhyw gamddatganiadau perthnasol yn yr Adroddiad Naratif na'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ar y cyd.
Nid oes gennyf ddim i'w nodi o ran y materion canlynol, y cyflwynaf adroddiad i chi arnynt os bydd yr amgylchiadau canlynol yn berthnasol, yn fy marn i:

- ni chadwyd cofnodion cyfrifyddu priodol neu ni chafwyd ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad ymwelodd fy nhîm â nhw;
- nid yw'r datganiadau ariannol yn cyd-fynd â'r cofnodion na'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nid wyf wedi cael yr holl wybodaeth ac esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad.

Cyfrifoldebau

Cyfrifoldebau'r swyddog ariannol cyfrifol o ran y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn fanylach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau ar gyfer y Datganiad o Gyfrifon a nodir ar dudalen 19, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am baratoi'r datganiad o

gyfrifon, gan gynnwys datganiadau ariannol Cronfa Bensiwn Heddlu De Cymru, sy'n rhoi darlun gwir a theg, ac am y cyfryw reolaeth fewnol ag sy'n angenrheidiol ym marn y swyddog ariannol cyfrifol i allu paratoi datganiadau o gyfrifon nad oes camddatganiad perthnasol ynddynt, boed hynny drwy dwyll neu wall.
Wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon, mae'r swyddog ariannol cyfrifol yn gyfrifol am asesu gallu Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu fel y bo'n gymwys, faterion sy'n ymwneud â'r busnes gweithredol a defnyddio sail gyfrifyddu busnes gweithredol oni thybir bod hynny'n amhriodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd o ran archwilio'r datganiadau ariannol
Fy amcanion yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gamddatganiad perthnasol, boed drwy dwyll neu wall, a chyhoeddi adroddiad archwilydd sy'n cynnwys fy marn i. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd ond nid yw'n gwarantu y bydd archwiliad a gynhelir yn unol â Safonau Archwilio Rhyngwladol (Y DU) bob amser yn canfod camddatganiad perthnasol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac ystyrir eu bod yn berthnasol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, y gallai fod yn rhesymol disgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd a wneir gan ddefnyddwyr ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll, yw achosion o beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau. Rwy'n cynllunio gweithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau perthnasol mewn cysylltiad ag afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Roedd fy ngweithdrefnau'n cynnwys y canlynol:

- holi'r rheolwyr a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol sy'n ymwneud â pholisïau a gweithdrefnau Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru ynghylch y canlynol:
    - nodi, gwerthuso a chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau ac a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o beidio â chydymffurfio;
    - canfod ac ymateb i risgiau o dwyll ac a oes ganddynt wybodaeth am unrhyw achosion gwirioneddol, tybiedig neu honedig o dwyll;
    - y rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n gysylltiedig â thwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau.
- ystyried, gan weithredu fel tîm archwilio, sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion twyll posibl. Fel rhan o'r drafodaeth hon, nodais y potensial ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabod refeniw, cofnodi dyddlyfrau anarferol a thuedd wrth gyfrifo amcangyfrifon cyfrifyddu.
- cael dealltwriaeth o fframwaith awdurdod Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru yn ogystal â fframweithiau cyfreithiol a rheoliadol eraill y mae Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru yn gweithredu yn unol â nhw, gan ganolbwyntio ar y cyfreithiau a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediadau Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru

Yn ogystal â'r uchod, roedd fy ngweithdrefnau ar gyfer ymateb i risgiau a nodwyd yn cynnwys y canlynol:

• adolygu datgeliadau'r datganiad ariannol a phrofi dogfennau ategol er mwyn asesu cydymffurfedd â'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a drafodir uchod;

- holi’r rheolwyr a'r Cydbwyllgor Archwilio ynghylch ymgyfreitha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- darllen cofnodion cyfarfodydd y rhai sy’n gyfrifol am lywodraethu;
- wrth fynd i’r afael â’r risg o dwyll o ganlyniad i'r rheolwyr yn diystyru rheolaethau, profi priodoldeb cofnodion mewn dyddlyfrau ac addasiadau eraill; asesu a yw’r dyfarniadau a wneir wrth wneud amcangyfrifon cyfrifyddu yn arwydd o duedd bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodiadau arwyddocaol sy’n anarferol neu y tu allan i fusnes arferol

Rwyf hefyd wedi cyfleu cyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd a risgiau o dwyll posibl i bob tîm archwilio, gan barhau i fod yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu beidio â chydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae'r anhawster cynhenid sydd ynghlwm wrth ganfod achosion o afreoleidd-dra, effeithiolrwydd rheolaethau Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru, a natur, amseriad a graddau'r gweithdrefnau archwilio a gyflawnir, yn effeithio ar y graddau y gall fy ngweithdrefnau ganfod achosion o afreoleidd-dra, gan gynnwys twyll.

Mae disgrifiad pellach o gyfrifoldebau’r archwilydd o ran archwilio’r datganiadau ariannol ar gael ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae’r disgrifiad hwn yn rhan o fy adroddiad archwilydd.

Hysbysiad cwblhau archwiliad
Ardystiaf fy mod wedi cwblhau'r archwiliad o gyfrifon Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru a Chronfa Bensiwn Heddlu De Cymru yn unol â gofynion Deddf Archwilio Cyhoeddus (Cymru) 2004 a Chod Ymarfer Archwilio Archwilydd Cyffredinol Cymru.

Adrian Crompton
Archwilydd Cyffredinol Cymru
30 Gorffennaf 2021

24 Heol y Gadeirlan
Caerdydd
CF11 9LJ

Cyfrifoldeb Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru yw cynnal a chadw a sicrhau cywirdeb gwefan Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru; nid yw'r gwaith a wneir gan archwilwyr yn cynnwys ystyried y materion hyn ac, felly, nid yw archwilwyr yn derbyn unrhyw gyfrifoldeb am unrhyw newidiadau a allai fod wedi digwydd i'r datganiadau ariannol ers iddynt gael eu cyflwyno ar y wefan yn y lle cyntaf.

DATGANIAD O GYFRIFOLDEBAU AM Y DATGANIAD O GYFRIFON 2020-21

Cyfrifoldebau'r Prif Gwnstabl

Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl wneud y canlynol:

- gwneud trefniadau i weinyddu ei faterion ariannol yn briodol a sicrhau bod un swyddog yn gyfrifol am weinyddu'r materion hynny. Prif Swyddog Cyllid y Prif Gwnstabl yw'r swyddog hwnnw;
- rheoli ei faterion er mwyn sicrhau defnydd darbodus, effeithlon ac effeithiol o'i adnoddau a diogelu ei asedau;
- cymeradwyo'r Datganiad o Gyfrifon.

Ardystiaf fod y Datganiad o Gyfrifon hwn wedi'i gymeradwyo.

Llofnodwyd: Dyddiad: 27 Gorffennaf 2021

JEREMY VAUGHAN
Prif Gwnstabl De Cymru

Cyfrifoldebau'r Prif Swyddog Cyllid

Mae'r Prif Swyddog Ariannol yn gyfrifol am baratoi'r Datganiad o Gyfrifon yn unol ag arferion priodol fel y'u nodir yng Nghod Ymarfer CIPFA/LASAAC ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig (y Cod).

Wrth baratoi'r Datganiad o Gyfrifon hwn, mae'r Prif Swyddog Cyllid wedi:

- dewis polisïau cyfrifyddu addas a'u cymhwyso'n gyson;
- • llunio barn a gwneud amcangyfrifon a oedd yn rhesymol ac yn synhwyrol;
- • cydymffurfio â'r Cod.
-

Mae'r Prif Swyddog Ariannol hefyd wedi:

- cadw cofnodion cyfrifyddu priodol cyfredol;
- cymryd camau rhesymol i atal a chanfod twyll ac achosion eraill o afreoleidd-dra.

Ardystiaf fod y Datganiad o Gyfrifon yn cyflwyno darlun gwir a theg o sefyllfa ariannol Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu De Cymru ar y dyddiad cyfrifyddu ac o'i incwm a'i wariant ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2021.

Llofnodwyd: Dyddiad: 28 Mai 2021

UMAR HUSSAIN FCCA
Prif Swyddog Cyllid

Llofnodwyd: Dyddiad: 27 Gorffennaf 2021

UMAR HUSSAIN FCCA
Prif Swyddog Cyllid

DATGANIADAU ARIANNOL 2020-21

South Wales Police

Keeping South Wales Safe

Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr (CIES) y Prif Gwnstabl

Mae'r datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr yn dangos cost gyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag egwyddorion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm sydd i'w ariannu drwy drethiant.

		Prif Gwnstabl 2020-21			Prif Gwnstabl 2019-20		
		Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000	Gwariant Gros £000	Incwm Gros £000	Gwariant Net £000
Cyflog a Phensiynau Swyddogion yr Heddlu		189,704	0	**189,704**	193,061	0	**193,061**
Cyflog a Phensynau Staff yr Heddlu		69,523	0	**69,523**	70,900	0	**70,900**
Cyllidebau Datganoledig		9,788	0	**9,788**	10,360	0	**10,360**
Cyllidebau'r Heddlu/Wrth Gefn		33,651	0	**33,651**	31,445	0	**31,445**
Cyllidebau wedi'u Canoli		9,614	0	**9,614**	9,430	0	**9,430**
Cyllidebau a Ariannwyd yn Allanol		23,874	0	**23,874**	20,936	0	**20,936**
Cyllidebau Cydweithio		35,694	0	**35,694**	25,647	0	**25,647**
Cyllidebau Canolog		11,444	0	**11,444**	18,516	0	**18,516**
Gwasanaethau'r Heddlu		**383,292**	**0**	**383,292**	**380,295**	**0**	**380,295**
Costau Annosbarthedig:							
- Buddiannau Ymddeol Cost Gwasanaeth a Roddwyd		0	0	**0**	(16,833)	0	**(16,833)**
Cost Gwasanaethau	7	**383,292**	**0**	**383,292**	**363,462**	**0**	**363,462**
Gwariant gweithredu arall:							
Incwm a gwariant ariannu a buddsoddi	6	78,899	0	**78,899**	91,032	0	**91,032**
Trethiant ac incwm grant amhenodol		0	0	**0**	0	0	**0**
Costau Comisiynu (trosglwyddo o fewn y grŵp)		(462,191)	0	**(462,191)**	(454,494)	0	**(454,494)**
(Gwarged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
(Enillion)/colledion actiwaraidd ar asedau/rhwymedigaethau pensiwn				367,414			(291,543)
Costau Comisiynu (trosglwyddo o fewn y grŵp)				(367,414)			291,543
(Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr Arall				**0**			**0**
Cyfanswm (Incwm) a Gwariant Cynhwysfawr				**0**			**0**

Fantolen Y Prif Gwnstabl

Mae'r Fantolen yn dangos gwerth yr asedau a'r rhwymedigaethau cydnabyddedig ar ddyddiad y fantolen. Mae'r asedau net (asedau llai rhwymedigaethau) yn cyfateb i'r cronfeydd wrth gefn a ddelir gan y Grŵp.

Mae Asedau net y Prif Gwnstabl yn glir i Ddim, gan nad oes unrhyw gyfrifon wrth gefn y mae angen rhoi cyfrif amdanynt, a'r Comisiynydd sy'n gyfrifol am yr holl asedau a rhwymedigaethau. Mae'r Asedau net yn glir i ddim drwy ddyledwr o fewn y grŵp ar gyfer cyfalaf gweithio i fodloni credydwyr byrdymor a Rhwymedigaethau Pensiwn hirdymor.

	Nodyn	**31 Mawrth 2021** £000	**31 Mawrth 2020** £000
Dyledwyr Hirdymor (trosglwyddo o fewn y grŵp)		3,964,891	3,512,529
Asedau Hirdymor		**3,964,891**	**3,512,529**
Rhestrau Eiddo		1,431	1,326
Dyledwyr (Cyfalaf gweithio o fewn y grŵp)		27,141	20,866
Asedau Cyfredol		**28,572**	**22,192**
Credydwyr Byrdymor	13	(28,572)	(22,192)
Rhwymedigaethau Hirdymor		**(28,572)**	**(22,192)**
Cynlluniau Pensiwn Llywodraeth Leol	14	(217,771)	(162,219)
Cynlluniau Pensiwn yr Heddlu	14	(3,747,120)	(3,350,310)
Rhwymedigaethau Hirdymor		**(3,964,891)**	**(3,512,529)**
Asedau Net		**0**	**0**

Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn

Nid yw'r cyfrif hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Mae'r (gwarged)/diffyg ar ddarparu gwasanaethau a gwariant cynhwysfawr arall yn glir i Ddim drwy drosglwyddiad o fewn y grŵp i Gyfrif Cronfa Heddlu'r Comisiynydd. (Nid oes unrhyw falansau ar Addasiadau i Gronfeydd Wrth Gefn nac Addasiadau Cyfrifyddu).

Llif Arian Parod

Nid yw'r cyfrif hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Delir cyfrifon banc gan y Comisiynydd ac fe'u gweithredir ar sail Grŵp.

Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Cynllun yr Heddlu	2020-21 £000	Ailddat-ganwyd 2019-20 £000
Cyfraniadau derbyniadwy		
Gan y coflogwr:		
- Normal	(35,501)	(33,654)
- Ymddeoliadau cynnar (yn cynnwys tâl cyfalaf cyfatebol ar gyfer ymddeoliadau oherwydd salwch)	(434)	(79)
Gan yr aelodau:	(15,352)	(14,596)
	(51,287)	**(48,329)**
Trosglwyddiadau i mewn		
Trosglwyddiadau unigol i mewn o gynlluniau eraill	**(101)**	**(550)**
Buddiannau sy'n daladwy		
Pensiynau	80,846	78,444
Cymudiadau a buddiannau ymddeol - cyfandaliadau	14,580	18,987
Buddiannau marwolaeth – cyfandaliadau	451	123
	95,877	**97,554**
Taliadau i'r sawl sy'n ymadael ac mewn perthynas â nhw		
Cyfraniadau a Ad-dalwyd	11	41
	11	**41**
Is-gyfanswm cyn trosglwyddo o Gronfa'r Heddlu	**44,500**	**48,716**
Arian ychwanegol sy'n daladwy o Gronfa'r Heddlu (ar ffurf grantiau ychwanegol)	**(44,500)**	**(48,716)**
Diffyg i'w dalu o Gronfa'r Heddlu	**0**	**0**
Datganiad o Asedau Net		
Asedau a rhwymedigaethau cyfredol net		
Asedau Cyfredol		
Dyledwr – balansau net sy'n ddyledus o Gronfa'r Heddlu	0	0
Balans banc	145	170
Rhwymedigaethau Cyfredol		
Credydwr – buddiannau sy'n daladwy i swyddogion sy'n ymddeol ar ddiwedd Mawrth a dalwyd Ebrill	0	0
Credydwr – balansau net sy'n ddyledus i Gronfa'r Heddlu	(145)	(170)
Net	**0**	**0**

Nodiadau i Gyfrifon Cronfa Bensiwn yr Heddlu

Sefydlwyd y gofyniad i sefydlu Cyfrif Cronfa Bensiwn yr Heddlu ar wahân o dan Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007 (OS 2007/1932). Pennir cyfraniadau Cyflogeion a Chyflogwyr at y gronfa hon gan lywodraeth ganolog.

Ers 2019-20, mae'r Swyddfa Gartref wedi rhoi grant er mwyn cynorthwyo gyda chyfradd uwch cyfraniadau cyflogwyr at gynllun pensiwn yr heddlu. Yn 2020-21, cafodd y Comisiynydd £3.1m (yr un swm ag a gafodd yn 2019/20) i gydnabod y cynnydd hwn o ganlyniad i newidiadau mewn tybiaethau actiwaraidd.

Caiff cronfa bensiwn yr heddlu ei gweinyddu a'i rheoli gan drydydd parti. Ar gyfer blwyddyn ariannol 2020-21, y trydydd parti hwn oedd Capita Employee Benefits Limited.

Mae pensiwn yr heddlu yn gynllun nas ariennir. Felly, nid oes gan y gronfa unrhyw asedau buddsoddi. Caiff y taliadau i mewn i'r Gronfa Bensiwn ac allan ohoni eu mantoli i ddim bob blwyddyn drwy gael cyfraniad ychwanegol o Gronfa'r Heddlu, a gaiff ei ad-dalu, yn ei dro, gan y Swyddfa Gartref.

Nid yw datganiadau ariannol y gronfa yn ystyried rhwymedigaethau yn y dyfodol i dalu pensiynau a buddiannau eraill ar ôl diwedd y flwyddyn. Cyfrifir am y rhain ym mantolen y Grŵp fel buddiannau ymddeol yn y dyfodol.

Heblaw am y nodiadau uchod, mae Cronfa Bensiwn yr Heddlu wedi dilyn y polisïau cyfrifyddu fel y'u nodir yn Nodyn 1 isod a Nodyn 14 isod.

NODIADAU I'R DANGANIADAU ARIANNOL

Nodyn 1 Polisïau Cyfrifyddu

General Principles

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn crynhoi trafodiadau ar gyfer blwyddyn ariannol 2020-21 a'i sefyllfa ar ddiwedd y flwyddyn ar 31 Mawrth 2021. Mae'n ofynnol i'r Prif Gwnstabl lunio Datganiad o Gyfrifon blynyddol o dan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 sy'n ei gwneud yn ofynnol iddynt gael eu paratoi yn unol ag arferion cyfrifyddu priodol o dan Adran 21 o Ddeddf Llywodraeth Leol 2003. Yr egwyddorion cyffredinol a'r arferion a fabwysiadwyd wrth lunio'r cyfrifon hyn yw'r rhai a argymhellir gan y Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA). Cyfeirir at y Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu Awdurdodau Lleol yn y Deyrnas Unedig 2020-21 (y Cod) sy'n seiliedig ar Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Mae gan Gyrff Llywodraeth Leol rywfaint o ddisgresiwn wrth benderfynu pa bolisïau y mae angen eu darparu a lefel y manylion i'w datgelu, ond dylid nodi bod y Cod yn datgan y tybir bod defnyddwyr datganiadau ariannol yn meddu ar wybodaeth resymol am gyfrifyddu, a fyddai'n cyfyngu ar y manylion sydd eu hangen yn y crynodeb o'r polisïau cyfrifyddu arwyddocaol.

Croniadau o incwm a gwariant

Cyfrifir am weithgarwch yn y flwyddyn y mae'n digwydd, ac nid pan fydd taliadau arian parod yn cael eu gwneud neu'n dod i law. Yn benodol:

- Cofnodir cyflenwadau fel gwariant pan gânt eu defnyddio – os bydd bwlch rhwng y dyddiad y ceir cyflenwadau a'r dyddiad y cânt eu defnyddio, cânt eu cario fel stocrestrau ar y Fantolen;
- Cofnodir treuliau mewn perthynas â gwasanaethau a geir (gan gynnwys gwasanaethau a ddarperir gan gyflogeion) fel gwariant pan geir y gwasanaethau yn hytrach na phan wneir taliadau;
- Pan nad oedd symiau gwirioneddol ar gael, mae'n bosibl y bu'n rhaid defnyddio gwerthoedd amcangyfrifedig priodol.

<u>Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr</u>
Caiff incwm a grantiau eu credydu i Gronfa'r Heddlu o dan gyfrifoldeb y Comisiynydd ac fe'u hystyrir wrth drosglwyddo o fewn y grŵp i'r Prif Gwnstabl er mwyn ariannu gwariant.

Rhoddir cyfrif am wariant ar sail 'cyfarwyddyd a rheolaeth' am fod y Prif Gwnstabl a'r Comisiynydd yn mynd i gostau h.y.

- codir gwariant ar gyflogau swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu, ac eithrio'r rhai sy'n aelodau o Dîm Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu, ar y Prif Gwnstabl.
- yn yr un modd, codir costau pensiwn a buddiannau ymddeol yn y dyfodol ar gyfer swyddogion yr heddlu a staff yr heddlu ar yr un sail;
- codir costau nad ydynt yn ymwneud â chyflog, ac eithrio'r rhai sy'n ymwneud â Thîm Comisiynydd yr Heddlu, ar y Prif Gwnstabl;
- codir symiau dibrisio asedau ar y Comisiynydd ar sail dybiannol, yn ôl perchenogaeth, ac fe'u hailgodir ar y Prif Gwnstabl ar gyfer asedau a ddefnyddiwyd, a ystyrir wrth drosglwyddo o fewn y grŵp.

Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn
Nid yw'r cyfrif hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Mae'r (gwarged)/diffyg ar ddarparu gwasanaethau a gwariant cynhwysfawr arall yn glir i Ddim drwy drosglwyddiad o fewn y grŵp i Gyfrif Cronfa Heddlu'r Comisiynydd. (Nid oes unrhyw falansau ar Addasiadau i Gronfeydd Wrth Gefn nac Addasiadau Cyfrifyddu).

Llif Arian Parod
Nid yw'r cyfrif hwn yn gymwys gan nad oes unrhyw falansau perthnasol y mae angen rhoi cyfrif amdanynt. Delir cyfrifon banc gan y Comisiynydd ac fe'u gweithredir ar sail Grŵp.

Y Fantolen
Mae Asedau net y Prif Gwnstabl yn glir i Ddim, gan nad oes unrhyw gyfrifon wrth gefn y mae angen rhoi cyfrif amdanynt, a'r Comisiynydd sy'n gyfrifol am yr holl Asedau a Rhwymedigaethau. Mae'r Asedau net yn glir i ddim drwy Ddyledwr o fewn y grŵp ar gyfer cyfalaf gweithio i fodloni credydwyr byrdymor a Rhwymedigaethau Pensiwn hirdymor.

Buddiannau cyflogeion

Buddiannau sy'n Daladwy yn ystod Cyflogaeth
Buddiannau cyflogeion byrdymor yw'r rhai sy'n ddyledus o fewn 12 mis i ddiwedd y flwyddyn. Maent yn cynnwys buddiannau megis cyflogau, gwyliau blynyddol â thâl ac absenoldeb oherwydd salwch â thâl, taliadau bonws a buddiannau anariannol (e.e. ceir) i gyflogeion presennol, ac fe'u cydnabyddir fel traul am wasanaeth yn y flwyddyn y mae'r cyflogeion yn rhoi'r gwasanaeth. Gwneir croniad ar gyfer cost hawliau i wyliau neu unrhyw fath o gyfnod o absenoldeb (e.e. gwyliau blynyddol a chyfnod o absenoldeb hyblyg) y mae cyflogeion yn eu hennill ond nad ydynt yn eu cymryd cyn diwedd y flwyddyn y gall cyflogeion eu cario ymlaen i'r flwyddyn ariannol nesaf. Gwneir y croniad ar y cyfraddau cyflog sy'n gymwys yn y flwyddyn gyfrifyddu ganlynol, sef y cyfnod pan fydd y cyflogai yn cael y budd. Caiff y croniad ei godi ar (Gwarged) neu Ddiffyg ar y llinell Darparu Gwasanaethau, ond yna'i wrthdroi drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn er mwyn i fuddiannau gwyliau gael eu codi ar refeniw yn y flwyddyn ariannol pan fydd yr absenoldeb oherwydd gwyliau yn digwydd.

Buddiannau Terfynu
Symiau sy'n daladwy o ganlyniad i benderfyniad i derfynu cyflogaeth cyflogai cyn y dyddiad ymddeol arferol neu benderfyniad cyflogai i dderbyn cael ei ddiswyddo'n wirfoddol yw buddiannau terfynu, ac fe'u codir ar sail gronnol ar y llinell Costau Heb Eu Dosbarthu yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr pan fydd ymrwymiad y gellir ei ddangos i derfynu cyflogaeth swyddog neu grŵp o swyddogion neu wneud cynnig i annog diswyddo gwirfoddol.

Pan fydd buddiannau terfynu yn cynnwys ychwanegiadau at bensiynau, mae darpariaethau statudol yn ei gwneud yn ofynnol i'r swm sy'n daladwy i'r gronfa bensiwn neu'r pensiynwr gael ei godi ar falans Cronfa'r Heddlu, yn hytrach na'r swm a gyfrifwyd yn ôl y safonau cyfrifyddu perthnasol. Yn y Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn, mae angen dyraniadau i'r Gronfa Bensiwn Wrth Gefn ac ohoni er mwyn dileu'r dyledion a'r credydau tybiannol ar gyfer buddiannau terfynu sy'n ychwanegu at bensiynau a rhoi dyledion ar gyfer yr arian parod a delir i'r gronfa bensiwn a phensiynwyr ac unrhyw gyfryw symiau sy'n daladwy ond heb eu talu ar ddiwedd y flwyddyn yn eu lle.

Buddiannau Ôl-gyflogaeth
Nid yw pensiynau Swyddogion yr Heddlu eu hariannu drwy statud. Fodd bynnag, newidiodd y trefniadau ariannu ar 1 Ebrill 2006 o 'Talu Wrth Ennill' (h.y. yn seiliedig ar daliadau i bensiynwyr presennol), tâl uniongyrchol a godwyd ar y Cyfrif Refeniw, i gyfraniad pensiwn blynyddol gan y cyflogwr yn seiliedig ar ganran o'r cyflog, gyda'r balans yn daladwy i bensiynwyr yn dod o grant

a roddwyd gan y Swyddfa Gartref. Mae pob cyflogai arall yn gymwys i ymuno â Chynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

Mae'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl yn aelodau gweithredol o Gronfa Bensiwn Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf, gan wneud cyfraniadau priodol fel cyflogwr ar gyfer aelodau eu cynlluniau staff i'r gronfa honno.

Mae'r ddau gynllun yn rhoi buddiannau diffiniedig i aelodau (cyfandaliadau ymddeol a phensiynau), a enillwyd fel cyflogeion.

Digwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd

Digwyddiadau ar ôl dyddiad y fantolen yw'r digwyddiadau hynny, ffafriol ac anffafriol, sy'n digwydd rhwng diwedd y cyfnod adrodd a'r dyddiad pan awdurdodir cyhoeddi'r Datganiad o Gyfrifon. Ni chaiff digwyddiadau ar ôl y dyddiad diweddarach hwn eu hadlewyrchu yn y datganiadau ariannol na'r nodiadau.

Pan fydd digwyddiadau cyn y dyddiad hwn (digwyddiadau addasu) yn rhoi gwybodaeth am amodau a oedd yn bodoli ar ddyddiad y fantolen, caiff y ffigurau yn y datganiadau ariannol a'r nodiadau eu haddasu ym mhob ffordd berthnasol er mwyn adlewyrchu effaith y wybodaeth hon. Pan fydd digwyddiadau cyn y dyddiad hwn (digwyddiadau nad ydynt yn rhai addasu) yn dangos amodau sy'n codi ar ôl dyddiad y fantolen, ni chaiff y datganiadau ariannol eu haddasu, ond os ydynt yn berthnasol, cânt eu datgelu mewn nodyn.

Eitemau eithriadol ac addasiadau cyfnod blaenorol

Pan fydd eitemau o incwm a gwariant yn berthnasol, datgelir eu natur a'r swm ar wahân, naill ai ar wyneb y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr neu yn y nodiadau i'r cyfrifon, yn dibynnu ar ba mor arwyddocaol yw'r eitemau o ran deall perfformiad ariannol.

Gall addasiadau cyfnod blaenorol godi o ganlyniad i newid mewn polisïau cyfrifyddu neu er mwyn cywiro gwall sylweddol. Cyfrifir am newidiadau mewn amcangyfrifon cyfrifyddu yn rhagolygol, (h.y. yn y flwyddyn gyfredol a blynyddoedd yn y dyfodol y mae'r newid yn effeithio arnynt ac nad ydynt yn arwain at addasiad cyfnod blaenorol).

Dim ond pan fydd arferion cyfrifyddu priodol yn gofyn amdanynt neu pan fydd y newid yn rhoi gwybodaeth fwy dibynadwy neu berthnasol am effaith trafodion, digwyddiadau eraill ac amodau ar y sefyllfa ariannol neu'r perfformiad ariannol y caiff newidiadau mewn polisïau cyfrifyddu eu gwneud.

Pan gaiff newid ei wneud, caiff ei gymhwyso'n ôl-weithredol (oni nodir fel arall) drwy addasu balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol fel pe bai'r polisi newydd wedi'i gymhwyso erioed. Caiff gwallau sylweddol a ddarganfyddir yn ffigurau cyfnodau blaenorol eu cywiro'n ôl-weithredol drwy newid balansau agoriadol a symiau cymharol ar gyfer y cyfnod blaenorol.

Stocrestrau a chontractau hirdymor

Caiff stocrestrau (stociau) eu prisio ar werth gwireddadwy cost neu net, pa un bynnag sydd isaf. Cyfrifir am gontractau hirdymor ar sail codi ar y (Gwarged) neu'r Diffyg ar y llinell Darparu Gwasanaethau am werth y gwaith a'r gwasanaethau a geir o dan y contract yn ystod y flwyddyn ariannol.

Cyd-drefniadau – Cyfrif am gyfuno cyd-drefniadau

Pan fydd y Comisiynydd/Heddlu wedi ymrwymo i drefniadau cydweithredol â Chomisiynwyr/Heddluoedd eraill, mae asesiad wedi'i wneud yn erbyn IFRS 11 Cyd-drefniant er mwyn penderfynu ar y driniaeth gyfrifyddu briodol. Mae IFRS11 yn ei gwneud yn ofynnol i drefniadau o'r fath gael eu dosbarthu'n Gyd-fentrau neu'n Gyd-weithrediadau. Caiff holl drefniadau o'r fath y Comisiynydd/Heddlu eu dosbarthu'n Gyd-weithrediadau lle mae gan y Comisiynydd/Heddlu yr hawl i'w gyfran deg o Asedau a Rhwymedigaethau'r Cydweithrediadau.

Prydlesau

Codir am gostau ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr dros oes y brydles.

Treth ar werth

Dim ond i'r graddau nad yw'n adenilladwy gan Cyllid a Thollau Ei Mawrhydi y caiff TAW sy'n daladwy ei chynnwys fel traul. Ni chaiff TAW sy'n dderbyniadwy ei chynnwys mewn incwm.

Nodyn 2 Safonau Cyfrifyddu a Gyhoeddwyd, Nas Mabwysiadwyd

O dan y Cod, mae'n ofynnol i'r Grŵp nodi gwybodaeth sy'n amlinellu effaith newid cyfrifyddu sydd ei angen o dan safon gyfrifyddu newydd sydd wedi cael ei chyhoeddi ond nad yw wedi'i mabwysiadu eto gan y cod.

- Diffiniad o Fusnes: Diwygiadau i IFRS 3 Cyfuniadau Busnes
- Diwygio Meincnodau Cyfraddau Llog: Diwygiadau i IFRS 9, IAS 39 ac IFRS 7
- Diwygio Meincnodau Cyfraddau Llog – Cam 2: Diwygiadau i IFRS 9, IAS 39, IFRS 7, IFRS 4 ac IFRS 16.

Cyhoeddwyd IFRS 16 (Prydlesau) ond mae'r dyddiad gweithredu wedi'i ohirio tan 2022-23, ond mae'r safon hon wedi'i heithrio rhag cael ei chynnwys yn y gofyniad cyfrifyddu hwn.

Nodyn 3 Dyfarniadau Allweddol wrth Gymhwyso Polisïau Cyfrifyddu

Wrth gymhwyso'r polisïau cyfrifyddu, bu'n rhaid i Heddlu De Cymru/y Comisiynydd lunio barn am drafodion cymhleth neu'r rhai sy'n ymwneud ag ansicrwydd ynghylch digwyddiadau yn y dyfodol.

Mae'r dyfarniadau allweddol yn y Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys y canlynol:

- Mae cryn ansicrwydd ynghylch lefelau cyllido yn y dyfodol. Mae'r Comisiynydd wedi penderfynu nad yw'r ansicrwydd hwn yn ddigon i roi arwydd y gallai fod amhariad pellach ar yr asedau o ganlyniad i'r angen i gau cyfleusterau a gostwng lefelau gwasanaethau a ddarperir;
- Mae croniadau ar gyfer absenoldebau a gronnwyd yn seiliedig ar wybodaeth o system rhestru dyletswyddau'r heddlu ar gyfer swyddogion a staff gweithredol sydd ar y rhestr dyletswyddau ac aelodau eraill o staff yr heddlu. Fodd bynnag, mae'r croniad yn seiliedig ar bwynt cyflog nad yw'n cyfateb, o bosibl, i'r pwynt y mae'r unigolion arno.

Nodyn 4 Tybiaethau a Wnaed ynghylch y Dyfodol a Ffynonellau Mawr Eraill o Ansicrwydd Amcangyfrif

Mae'r Datganiad o Gyfrifon yn cynnwys ffigurau amcangyfrifedig sy'n seiliedig ar dybiaethau ynghylch y dyfodol, neu sydd fel arall yn ansicr. Llunnir amcangyfrifon drwy ystyried profiad hanesyddol, tueddiadau presennol a ffeithiau perthnasol eraill. Fodd bynnag, gan na ellir pennu balansau â sicrwydd, gallai canlyniadau gwirioneddol fod yn wahanol iawn i'r tybiaethau a'r amcangyfrifon. Mae'r eitemau yn y Fantolen ar 31 Mawrth 2021 y mae cryn risg o addasiad sylweddol ar eu cyfer yn y flwyddyn ariannol sydd i ddod fel a ganlyn:

- Mae amcangyfrif y rhwymedigaeth mewn perthynas â gwyliau blynyddol nas cymerwyd, balansau amser hyblyg, diwrnodau gorffwys ar gyfer adfer a goramser yn seiliedig ar system cofnodi amser. Gall maint y sampl a'r fethodoleg a ddefnyddir effeithio ar y rhwymedigaeth amcangyfrifedig derfynol.

Eitem	Ansicrwydd	Effaith os Bydd y Canlyniadau Gwirioneddol yn Wahanol I'r Rhagdybiaethau		
Rhwymedigaeth Pensiwn - Police (Information from Actuary)				
	Sensitifrwydd y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig i newidiadau yn y rhagdybiaethau actiwaraidd arwyddocaol:			
	Newid yn y rhagdybiaeth*	**Effaith ar y Rhwymedigaeth Buddiannau Diffiniedig**		
			%	**£ miliwn**
	Cyfradd ddisgowntio rhwymedigaethau'r cynllun	+0.5% y flwyddyn	-9.5%	-356
	Cyfradd cynnydd mewn cyflog	+0.5% y flwyddyn	1.0%	43
	Cyfradd cynnydd mewn pensiynau / ailbrisiad a ohiriwyd	+0.5% y flwyddyn	9.0%	334
	Disgwyliad oes: pob pensiynwr - hirhoedledd blwyddyn arall yn iau		3.5%	131
	* Bydd newidiadau i'r gwrthwyneb o ran y rhagdybiaethau yn arwain at yr un newidiadau i'r gwrthwyneb o ran y RhBD. Bydd dyblu'r newidiadau o ran y rhagdybiaethau yn arwain at ddyblu'r newidiadau o ran y RhBD. Mae'r sensitifrwydd yn dangos y newid yn y rhagdybiaeth ar ei ben ei hun. Yn ymarferol, prin yw'r achosion pan fydd y cyfryw ragdybiaethau yn newid ar eu pen eu hunain ac o ystyried y rhyngddibyniaethau rhwng y rhagdybiaethau, gall yr effeithiau arwain at rywfaint o wrthbwyso.			
	Hyd cyfartalog y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig wedi'i bwysoli yw tua 21 mlynedd ar gyfer yr holl gynlluniau gyda'i			
Rhwymedigaeth Pensiwn – LGPS (Gwybodaeth gan yr Actiwari)				
	Mae'r canlyniadau a ddangosir yn yr adroddiad yn sensitif i'r rhagdybiaethau a ddefnyddiwyd. Nodir brasamcan o'r effaith y gallai newid y rhagdybiaethau allweddol ei chael ar werth cyfredol y rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig a ariennir ar 31 Mawrth 2021 isod.			
	Ym mhob achos, dim ond y rhagdybiaeth a nodir a gaiff ei newid; erys pob rhagdybiaeth arall fel ag y mae. Er enghraifft, rydym wedi tybio na fydd chwyddiant yn newid y ffigur chwyddiant cyflog, dim ond y cynnydd mewn pensiynau. Nid ydym wedi cynnwys sensitifrwydd buddiannau nas ariennir ar sail perthnasedd.			
	Newid yn y rhagdybiaeth*	**Effaith ar y Rhwymedigaeth Buddiannau Diffiniedig**		
			%	**£ miliwn**
	Addasiad i'r gyfradd ddisgowntio	+0.1% y fl.	-2.4	-17
	Addasiad i'r gyfradd cynnydd mewn cyflog	+0.1% y fl.	0.4	3
	Addasiad i'r gyfradd cynnydd mewn pensiwn	+0.1% y fl.	2.1	15
	Addasiad i'r rhagdybiaeth nodi oedran marwolaeth **	+1 flwyddyn	-3.5	-24
	** Mae sgôr o +blwyddyn yn golygu y tybir bod aelodau yn dilyn y patrwm marwolaeth a nodir yn y tabl sylfaen ar gyfer unigolyn sydd flwyddyn yn hŷn na nhw.			

Nodyn 5 Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Awdurdodwyd y Datganiad o Gyfrifon terfynol i'w gyhoeddi gan y Prif Swyddog Ariannol ar 27 Gorffennaf 2021.

NODIADAU I'R DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR

Nodyn 6 Incwm a gwariant cyllido a buddsoddi

	2020-21 £000	2019-20 £000
Costau llog pensiynau	78,960	91,080
Llai eitemau pensiwn sy'n ymwneud â'r Comisiynydd	(61)	(48)
Cyfanswm	**78,899**	**91,032**

Nodyn 7 Symiau y Rhoddwyd Gwybod Amdanynt er mwyn Gwneud Penderfyniadau ynghylch Dyrannu Adnoddau

Dadansoddiad goddrychol – Gwariant

	2020-21 £000	2019-20 £000
Treuliau cyflogeion	225,207	210,551
Treuliau gweithredu eraill	158,085	152,911
Cyfanswm treuliau gweithredu	**383,292**	**363,462**
Cost Net Gwasanaethau	**383,292**	**363,462**

Nodyn 8 Prydlesau

Prydlesau Gweithredu

Caiff asedau a gaffaelir o dan brydlesau eu prydlesu gan Gomisiynydd yr Heddlu a Throseddu yn ôl y gyfraith ond eu defnyddio gan y Prif Gwnstabl. Mae'r rhain yn cynnwys prydlesau eiddo a chyfarpar. Yr isafswm taliadau prydles yn y dyfodol sy'n ddyledus o dan brydlesau na ellir eu canslo yn y dyfodol yw:

	2020-21 £000	2019-20 £000
Dim hwyrach na blwyddyn	1,351	1,416
Yn hwyrach na blwyddyn a dim hwyrach na phum mlynedd	1,857	3,028
Yn hwyrach na phum mlynedd	372	1,025
CYFANSWM	**3,580**	**5,469**

	2020-21 £000	2019-20 £000
Isafswm taliadau prydles (cost flynyddol)	1,470	1,375
CYFANSWM	**1,470**	**1,375**

Nodyn 9 Cydnabyddiaeth Swyddogion/Cyflogeion

Cymhareb Cydnabyddiaeth

Mae'r datgeliad hwn yn ofynnol o dan Reoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 ac yn sicrhau tryloywder ac atebolrwydd endidau sector cyhoeddus.

Y Prif Gwnstabl

Y gymhareb rhwng cydnabyddiaeth y Prif Gwnstabl a'r gydnabyddiaeth ganolrifol yn yr Heddlu oedd:

	2020-21 £	Ail-ddatganwyd 2019-20 £
Band y cyfarwyddwr y telir y cyflog mwyaf iddo (Prif Gwnstabl) – Cyfanswm Cydnabyddiaeth (ac eithrio cyfraniadau pensiwn)	£170,000-£174,999	£165,000-£169,999
Cyfanswm Cydnabyddiaeth Canolrif	£31,725	£29,670
Cymhareb	**5.4**	**5.5**

Bandiau Cydnabyddiaeth

Nodir isod nifer swyddogion a chyflogeion yr heddlu a gafodd gydnabyddiaeth o fwy na £60,000 yn ystod y flwyddyn. Mae hyn yn un o ofynion penodol Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014. Mae'r diffiniad yn cynnwys cyflogau blynyddol a lwfansau treuliau fel cydnabyddiaeth sy'n daladwy ar incwm treth y Deyrnas Unedig, ond nid yw'n cynnwys cyfraniadau pensiwn. Mae hefyd yn cynnwys taliadau ymadael fel y bo'n briodol. Nid yw'r tabl yn cynnwys uwch-gyflogeion nac uwch-swyddogion yr heddlu (a nodir ar dudalen 32 isod) ac mae'n unol â'r rheoliadau.

Endid unigol – y Prif Gwnstabl

Bandiau	Niferoedd 2020-21	Niferoedd 2019-20
60,000-64,999	62	53
65,000-69,999	23	14
70,000-74,999	8	16
75,000-79,999	14	14
80,000-84,999	10	5
85,000-89,999	5	5
90,000-94,999	3	2
95,000-99,999	4	0
Total	**129**	**109**

Pecynnau Ymadael

Nodir nifer y pecynnau ymadael, gyda chyfanswm y gost fesul band a chyfanswm cost diswyddiadau gorfodol a diswyddiadau eraill yn y tabl isod. Nid yw'r ffigurau hyn yn cynnwys ymddeoliadau cynnar gwirfoddol fel y nodir yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr.
Nid oedd unrhyw becynnau ymadael yn 2020-21

Band cost pecynnau ymadael (gan gynnwys taliadau arbennig)	Nifer y diswyddiadau gorfodol		Nifer yr ymadawiadau eraill y cytunwyd arnynt		Cyfanswm nifer y pecynnau ymadael yn ôl band cost		Cyfanswm cost pecynnau ymadael ym mhob band	
			(Diswyddiadau gwirfoddol)					
	2020-21	2019-20	2020-21	2019-20	2020-21	2019-20	2020-21	2019-20
£0 - £20,000	0	0	0	1	0	1	0	14,209
£20,001 - £40,000	0	0	0	1	0	1	0	26,419
£40,001 - £60,000	0	0	0	1	0	1	0	58,573
Cyfanswm	**0**	**0**	**0**	**3**	**0**	**3**	**0**	**99,201**

Adroddiad ar Gydnabyddiaeth uwch-swyddogion ac uwch-gyflogeion perthnasol yr heddlu

Mae'r tabl canlynol yn nodi'r datgeliadau ynglŷn â chydnabyddiaeth ar gyfer swyddogion (yn uwch na rheng Uwcharolygydd) ac uwch-gyflogeion perthnasol yr heddlu (deiliaid swydd dynodedig mewn corff llywodraeth leol) y mae eu cyflog yn hafal i £60,000 y flwyddyn neu'n uwch. Mae'r rheoliadau yn ei gwneud yn ofynnol i bersonau y mae eu cyflog yn fwy na £150,000 y flwyddyn gael eu henwi hefyd. Yn ogystal â'r gydnabyddiaeth a gynhwysir uchod, mae'r datgeliadau canlynol yn cynnwys cyfraniadau pensiwn cyflogwyr. Lle nodir dim mewn colofn, nid oes angen ei chynnwys. Rhoddir y datgeliad cyfatebol ar gyfer y flwyddyn gymharol.

Y Prif Gwnstabl 2020-21

Gwybodaeth am ddeiliad y swydd (Teitl y swydd ac enw)	O	I	Cyflog (Yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Cyflog Blynyddol £	Taliadau bonws £	Lwfansau treuliau £	lawndal am golli swydd £	Buddiannau mewn Da (e.e. Lwfans Car) £	Taliadau eraill (Swyddogion yr Heddlu yn unig) £	**Cyfanswm Cydnabyddiaeth ac eithrio cyfraniadau pensiwn 2020-21 £**	Cyfraniadau pensiwn £	**Cyfanswm Cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn 2020-21**
Prif Gwnstabl M. Jukes	01/04/2020	08/11/2020	99,377	165,215	0	0	0	0	0	**99,377**	30,807	**130,184**
Prif Gwnstabl J. Vaughan	09/11/2020	31/03/2021	65,837	165,215	0	0	0	0	0	**65,837**	20,410	**86,247**

Gwybodaeth am ddeiliad y swydd (Teitl y swydd)	O	I	Cyflog (Yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Cyflog Blynyddol £	Taliadau bonws £	Lwfansau treuliau £	lawndal am golli swydd £	Buddiannau mewn Da (e.e. Lwfans Car) £	Taliadau eraill (Swyddogion yr Heddlu yn unig) £	**Cyfanswm Cydnabyddiaeth ac eithrio cyfraniadau pensiwn 2020-21 £**	Cyfraniadau pensiwn £	**Cyfanswm Cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn 2020-21**
Dirprwy Brif Gwnstabl 1	01/04/2020	08/11/2020	81,987	136,303	0	0	0	4,277	0	**86,264**	25,416	**111,680**
Dirprwy Brif Gwnstabl dros dro 2	09/11/2020	31/03/2021	54,316	136,303	0	0	0	8,178	0	**62,494**	16,838	**79,332**
PGC Plismona Tiriogaethol 1	01/04/2020	08/11/2020	69,690	116,715	0	40	0	0	0	**69,730**	21,604	**91,334**
PGC dros dro Plismona Tiriogaethol 2	09/11/2020	31/03/2021	41,653	104,526	0	62	0	489	0	**42,204**	10,994	**53,198**
PGC dros dro Troseddau Arbenigol 1	01/04/2020	31/05/2020	17,171	104,526	0	640	0	207	0	**18,018**	4,625	**22,643**
PGC Troseddau Arbenigol 2	01/06/2020	31/03/2021	89,368	106,538	0	935	0	9,862	0	**100,165**	27,704	**127,869**
PGC dros dro Pennaeth Portffolio Cymorth 1	01/04/2020	31/05/2020	17,171	104,526	0	0	0	207	0	**17,378**	4,625	**22,003**
PGC Pennaeth Portffolio Cymorth 2	01/06/2020	31/03/2021	87,520	104,691	0	240	0	31,466	0	**119,226**	27,131	**146,357**
Prif Swyddog Ariannol.	01/04/2020	31/03/2021	112,109	112,109	0	0	0	8,162	0	**120,271**	17,937	**138,208**
Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol *	01/04/2020	31/03/2021	112,109	112,109	0	(1,859)	0	11,277	0	**121,527**	17,937	**139,464**

* Mae gan y Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol lwfans treuliau negyddol o ganlyniad i adennill Lwfans Defnyddiwr Hanfodol a dalwyd yn y flwyddyn ariannol flaenorol.

Y Prif Gwnstabl 2019-20

Gwybodaeth am ddeiliad y swydd (Teitl y swydd ac enw)	O	I	Cyflog (Yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Cyflog Blynyddol £	Taliadau bonws £	Lwfansau treuliau £	lawndal am golli swydd £	Buddiannau mewn Da (e.e. Lwfans Car) £	Taliadau eraill (Swyddogion yr Heddlu yn unig) £	**Cyfanswm Cydnabyddiaeth ac eithrio cyfraniadau pensiwn 2019-20 £**	Cyfraniadau pensiwn £	**Cyfanswm Cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn 2019-20**
Prif Gwnstabl M. Jukes	01/04/2019	31/03/2020	161,264	161,185	0	549	0	5,502	0	**167,315**	49,967	**217,282**

Gwybodaeth am ddeiliad y swydd (Teitl y swydd)	O	I	Cyflog (Yn cynnwys ffioedd a lwfansau) £	Cyflog Blynyddol £	Taliadau bonws £	Lwfansau treuliau £	lawndal am golli swydd £	Buddiannau mewn Da (e.e. Lwfans Car) £	Taliadau eraill (Swyddogion yr Heddlu yn unig) £	**Cyfanswm Cydnabyddiaeth ac eithrio cyfraniadau pensiwn 2019-20 £**	Cyfraniadau pensiwn £	**Cyfanswm Cydnabyddiaeth yn cynnwys cyfraniadau pensiwn 2019-20**
Dirprwy Brif Gwnstabl 1	01/04/2019	31/12/2019	108,756	132,978	0	691	0	5,960	4,780	**120,187**	0	**120,187**
Dirprwy Brif Gwnstabl 2	30/11/2019	31/03/2020	40,573	134,343	0	0	0	5,384	0	**45,957**	12,523	**58,480**
Dirprwy Brif Gwnstabl Cymru Gyfan	01/04/2019	07/07/2019	35,645	132,978	0	601	0	1,114	0	**37,360**	10,922	**48,283**
PGC Plismona Tiriogaethol 1	01/04/2019	29/11/2019	81,145	115,131	0	0	0	0	0	**81,145**	25,046	**106,191**
PGC Plismona Tiriogaethol 2	30/11/2019	31/03/2020	35,888	107,198	0	165	0	7,945	0	**43,998**	11,117	**55,115**
PGC Troseddau Arbenigol 1	01/04/2019	05/11/2019	71,974	115,131	0	1,257	0	1,556	0	**74,787**	5,863	**80,650**
PGC dros dro Troseddau Arbenigol 2	04/11/2019	31/03/2020	38,176	103,023	0	1,577	0	0	0	**39,753**	11,212	**50,965**
Prif Swyddog Ariannol.	01/04/2019	31/03/2020	109,375	109,375	0	0	0	10,147	0	**119,522**	16,844	**136,366**
PGC Pennaeth Portffolio Cymorth 1	01/04/2019	29/11/2019	71,482	107,198	0	0	0	0	0	**71,482**	22,142	**93,624**
PGC dros dro Pennaeth Portffolio Cymorth 2	01/11/2019	31/03/2020	39,263	103,023	0	0	0	0	0	**39,263**	5,087	**44,350**
Cyfarwyddwr Adnoddau Dynol	01/04/2019	31/03/2020	106,848	106,280	0	1,438	0	10,634	0	**118,920**	16,424	**135,344**

Nodyn 10 Lwfansau'r Aelodau

Yn unol â'r Cod, talwyd gwerth £4k o lwfansau (y cyfanswm ar gyfer y grŵp) i aelodau'r Cydbwyllgor Archwilio yn 2020-21 (£7k yn 2019-20). Mae lwfansau'r aelodau yn gymwys i gyfrifon Comisiynydd yr Heddlu a Throseddu a chyfrifon y Prif Gwnstabl. Caiff yr aelodau lwfans presenoldeb trethadwy a delir drwy'r gyflogres.

Nodyn 11 Costau Archwilio Allanol

Mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd wedi mynd i'r costau canlynol, sy'n cwmpasu'r Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl, mewn perthynas â'r archwiliad o'r Datganiad o Gyfrifon a ddarparwyd gan archwilwyr allanol. Mae cyfanswm y ffi, sef £101k (£101k 2019-20), wedi'i rannu'n gyfartal rhwng y Comisiynydd a'r Prif Gwnstabl.

Nodyn 12 Partïon Cysylltiedig

I Mae IAS24 yn ei gwneud yn ofynnol i Heddlu De Cymru ddatgelu pob trafodiad perthnasol â phartïon cysylltiedig – cyrff neu unigolion sydd â'r potensial i reoli neu ddylanwadu ar Heddlu De Cymru, neu i gael eu rheoli gan Heddlu De Cymru. Drwy ddatgelu'r trafodion hyn gall darllenwyr asesu i ba raddau y gallai Heddlu De Cymru fod wedi'i gyfyngu yn ei allu i weithredu'n annibynnol neu y gallai fod wedi sicrhau'r gallu i gyfyngu ar allu parti arall i fargeinio'n ddirwystr â Heddlu De Cymru.

Aelodau
Rhoddwyd ffurflen i bob aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio i ddatgan unrhyw fuddiannau allanol a thrafodion â phartïon cysylltiedig. Dangosir cyfanswm lwfansau'r aelodau a dalwyd yn Nodyn 12. Dim ond dau drafodiad â phartïon cysylltiedig a gafwyd ac fe'u cofnodir isod.

Mae un aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio hefyd yn aelod o Bwyllgor Safonau Cyngor Abertawe. Yn ystod 2020-21, cafodd y Comisiynydd £2,799 gan Gyngor Abertawe a gwnaeth daliadau a oedd yn cyfateb i £614,347. Nid oedd unrhyw falans dyledwr na chredydwr â Chyngor Abertawe ar ddiwedd y flwyddyn.

Mae un aelod o'r Cyd-bwyllgor Archwilio hefyd yn aelod anghyfreithiol o Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM. Yn ystod 2020-21, gwnaeth y Comisiynydd daliadau o £51,089 i Wasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM. Roedd balans credydwr o £360 ar ddiwedd y flwyddyn.

Prif Swyddogion
Mae gan y Prif Gwnstabl sy'n gadael sawl swydd cyfarwyddwr ddi-dâl, gan gynnwys Cadeirydd Chwaraeon Heddlu y DU ac aelod o bwyllgor gweithredol Undeb Chwaraeon Heddluoedd Ewrop. Mae hefyd yn Gymrawd Anrhydeddus Prifysgol Cymru a Phrifysgol Caerdydd. Yn ystod 2020-21, gwnaeth y Comisiynydd daliadau o £712,982 i Brifysgol Cymru a £278,956 i Brifysgol Caerdydd ac nid oedd unrhyw gredydwyr ar ddiwedd y flwyddyn. Nid yw'r Prif Gwnstabl newydd wedi datgan unrhyw drafodiadau â phartïon cysylltiedig.

Mae proses gadarn ar waith i gymeradwyo a chofrestru buddiannau busnes staff a swyddogion yr heddlu. Cwblhawyd dadansoddiad o'r holl ddatganiadau sy'n ymwneud â pharti cysylltiedig ac mae ar gael i'w weld gan yr archwilwyr.

NODIADAU I'R FANTOLEN

Nodyn 13 Credydwyr

Mae symiau a oedd yn ddyledus i drydydd partïon ar ddyddiad y fantolen fel a ganlyn:

	2020-21 £000	2019-20 £000
Cyrff llywodraeth canolog	8,447	6,808
Awdurdodau lleol eraill	4,256	4,201
Endidau ac unigolion eraill (gan gynnwys cronfeydd eraill)	20,724	14,664
Llai eitemau credydwr sy'n ymwneud â'r Comisiynydd	(4,855)	(3,481)
Cyfanswm	**28,572**	**22,192**

Nodyn 14 Cynlluniau Pensiwn Buddiannau Diffiniedig

Achosion Cyfreithiol

Mae Prif Gwnstabl Heddlu De Cymru, ynghyd â Phrif Gwnstabliaid eraill a'r Swyddfa Gartref, yn wynebu nifer o hawliadau ar hyn o bryd mewn perthynas â gwahaniaethu anghyfreithlon sy'n deillio o'r darpariaethau trosiannol yn Rheoliadau Pensiwn yr Heddlu 2015. Roedd yr hawliadau yn erbyn cynllun pensiwn yr Heddlu (achos Aaron) wedi'u hatal yn flaenorol y tu ôl i ddyfarniad McCloud/Sargeant, ond cynhaliwyd ymarfer rheoli achosion ym mis Hydref 2019, ac roedd y Gorchymyn a ddeilliodd ohono yn cynnwys datganiad dros dro bod gan yr hawlwyr yr hawl i gael eu trin fel petaent wedi cael diogelwch trosiannol llawn ac wedi aros yn eu cynllun presennol ar ôl 1 Ebrill 2015. Er bod y datganiad dros dro ond yn gymwys i hawlwyr, nododd y Llywodraeth yn glir, drwy Ddatganiad Gweinidogol Ysgrifenedig ar 25 Mawrth 2020, y byddai unigolion nad ydynt yn hawlwyr yn cael eu trin yn yr un ffordd.

Ar 16 Gorffennaf 2020, cyhoeddodd Trysorlys EM ymgynghoriad ar drefniadau trosiannol ar gyfer pensiynau'r sector cyhoeddus i ddileu gwahaniaethu fel y'i nodwyd drwy achosion McCloud/Sargeant. Cyflwynodd yr ymgynghoriad hwn ofyniad i aelodau fod wedi bod yn aelodau o'r cynllun ar neu cyn 31 Mawrth 2012 ac ar neu ar ôl 1 Ebrill er mwyn bod yn gymwys i gael rhwymedi.

Ar 4 Chwefror 2021, cyhoeddodd Trysorlys EM ei ymateb i'r ymgynghoriad yn cadarnhau'r trefniadau ar gyfer rhwymedi a nodwyd yn yr ymgynghoriad ac yn datgan y byddai'r aelodau yn cael dewis rhwng cadw buddiannau o'u cynllun pensiwn etifeddol neu o'u cynllun newydd, yn ystod cyfnod y rhwymedi (2015-2022). Caiff y dewis hwn ei ohirio ar gyfer yr aelodau tan iddynt ymddeol. Gan na nododd canfyddiadau'r Tribiwnlys Cyflogaeth gwreiddiol fod cyflwyno'r cynlluniau pensiwn sector cyhoeddus newydd yn wahaniaethol (yn hytrach y darpariaethau trosiannol a oedd yn wahaniaethol), caiff y cynlluniau etifeddol eu dileu o fis Ebrill 2022 ymlaen a'u disodli gan y cynlluniau pensiwn newydd a gyflwynwyd yn wreiddiol yn 2015.

Yr effaith ar rwymedigaeth pensiwn

Byddai caniatáu i bob aelod cymwys gronni buddiannau o'i gynllun etifeddol yn ystod cyfnod y rhwymedi yn arwain at gynnydd yn rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu. Yn wreiddiol, amcangyfrifodd actiwarïaid y Cynllun y byddai'r cynnydd yn rhwymedigaethau'r cynllun ar gyfer yr Heddlu yn cyfateb i 4.4% neu £151.09m o rwymedigaethau'r cynllun pensiwn. Cydnabuwyd hyn yng nghyfrifon 2018-19.

Caiff effaith cynnydd yn rhwymedigaethau'r cynllun sy'n deillio o ddyfarniad McCloud/Sargeant ei mesur drwy'r broses prisio pensiynau, sy'n pennu cyfraddau cyfraniadau cyflogwyr a chyflogeion. Bwriedir cyflwyno adroddiad ar yr ymarfer prisio Pensiwn yr Heddlu nesaf yn 2023/24, er y gallai'r amserlen hon newid.

Pennir effaith cynnydd mewn taliadau pensiwn blynyddol sy'n deillio o ddyfarniad McCloud/Sargeant drwy Reoliadau Cronfa Bensiwn yr Heddlu 2007. Mae'r rhain yn ei gwneud yn ofynnol i awdurdod heddlu gynnal cronfa bensiwn y telir cyfraniadau swyddogion a'r cyflogwr iddi ac y gwneir taliadau pensiwn i swyddogion ymddeoledig ohoni. Os na fydd gan gronfa bensiwn yr heddlu ddigon o arian i dalu cost pensiynau yn ystod y flwyddyn, yna caiff y swm sydd ei angen i dalu'r diffyg ei dalu gan yr Ysgrifennydd Gwladol i awdurdod yr heddlu ar ffurf grant ychwanegol gan lywodraeth ganolog.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS – ar gyfer Staff yr Heddlu)

Mae'r Fantolen ar dudalen 21 o'r Datganiad o Gyfrifon hwn yn dangos rhwymedigaeth wedi'i haddasu ar gyfer LGPS. Mae'r addasiad yn seiliedig ar ddosraniad tybiannol staff sy'n gweithio i Heddlu De Cymru yn hytrach na'r Comisiynydd. Mae'r ffigurau a gyflwynir yn y nodyn datgelu hwn yn cyfeirio at sefyllfa'r grŵp yn seiliedig ar un adroddiad a ddarparwyd gan AON.

Cymryd Rhan mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn gwneud cyfraniadau at gost buddiannau ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddiannau hyn yn daladwy mewn gwirionedd tan i gyflogeion ymddeol, mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd wedi ymrwymo i wneud y taliadau y mae angen eu datgelu ar yr adeg y bydd cyflogeion yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn cymryd rhan mewn dau gynllun ôl-gyflogaeth, sef:

- Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol, a weinyddir yn lleol gan Gyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf. Cynllun cyflog terfynol buddiannau diffiniedig a ariennir ydyw, sy'n golygu bod Heddlu De Cymru/y Comisiynydd a chyflogeion yn talu cyfraniadau i gronfa, a gyfrifir ar lefel y bwriedir iddi fantoli'r rhwymedigaethau pensiwn â'r asedau buddsoddi. Mae'r dull a ddefnyddir i bennu cyfradd cyfraniadau'r cyflogwr yn seiliedig ar adolygiad gan actiwarïaid y cynllun. Nid oes unrhyw gytundeb â chyrff cyhoeddus eraill i rannu diffygion cyflogwyr eraill.
- Trefniadau ar gyfer dyfarnu buddiannau yn ôl disgresiwn ar ôl ymddeol yn gynnar. Trefniant buddiannau diffiniedig nas ariennir ydyw. O dan y trefniant hwn, cydnabyddir rhwymedigaethau pan gaiff buddiannau eu dyfarnu. Fodd bynnag, nid oes unrhyw asedau buddsoddi ar gael i fodloni'r rhwymedigaethau pensiwn hyn, ac mae'n rhaid i arian parod gael ei gynhyrchu er mwyn talu'r taliadau pensiwn gwirioneddol wrth iddynt ddod yn ddyledus yn y pen draw.

Trafodiadau sy'n ymwneud â Buddiannau Ôl-gyflogaeth

Rydym yn cydnabod cost buddiannau ymddeol yng nghost gwasanaethau a gofnodwyd pan gânt eu hennill gan gyflogeion, yn hytrach na phan gaiff y buddiannau eu talu fel pensiynau yn y pen draw. Ar ôl y prisiad actiwaraidd llawn o'r Cynllun hwnnw ym mis Mawrth 2019, mae Actiwarïaid y Gronfa wedi gwneud gwaith interim pellach er mwyn llunio brasamcangyfrifon addas o'r costau i gyrff sy'n rhan o'r Cynllun.

Fodd bynnag, mae'r taliad y mae'n ofynnol i ni ei godi yn erbyn y dreth gyngor yn seiliedig ar yr arian parod sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly caiff cost wirioneddol buddiannau ôl-gyflogaeth/ymddeol ei gwrthdroi o Gronfa'r Heddlu drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae'r trafodiadau canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans Cronfa'r Heddlu drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a Buddiannau Disgresiwn nas Ariennir	Cynllun Pensiwn 2020-21 £000	Trefniadau Buddiannau Disgresiwn 2020-21 £000	Cyfanswm 2020-21 £000	Cynllun Pensiwn 2019-20 £000	Trefniadau Buddiannau Disgresiwn 2019-20 £000	Cyfanswm 2019-20 £000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr						
Cost Gwasanaethau:						
- Cost gwasanaeth cyfredol	24,390		**24,390**	24,040	0	**24,040**
- Costau gwasanaeth a roddwyd	0		**0**	180	0	**180**
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi						
- Llog ar rwymedigaethau/(asedau) buddiannau diffiniedig net	3,630	30	**3,660**	3,090	30	**3,120**
Cyfanswm y Buddiannau Ôl-gyflogaeth Eraill a Godwyd ar (Warged)/Diffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	**28,020**	**30**	**28,050**	**27,310**	**30**	**27,340**
Buddiannau Ôl-gyflogaeth Eraill a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall						
- Elw o asedau'r cynllun (uwchlaw)/islaw'r hyn a gydnabuwyd mewn llog net	(106,320)	0	**(106,320)**	21,270	0	**21,270**
- (Enillion)/colledion actiwaraidd:						
Oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau ari	151,110	120	**151,230**	90	0	**90**
Oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau de	0	0	**0**	(7,630)	(10)	**(7,640)**
Oherwydd profiad o ran rhwymedigaeth	(4,650)	(20)	**(4,670)**	(2,136)	0	**(2,136)**
Cyfanswm y Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	**40,140**	**100**	**40,240**	**11,594**	**(10)**	**11,584**
Cyfanswm a Gydnabuwyd	**68,160**	**130**	**68,290**	**38,904**	**20**	**38,924**
Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn						
- Gwrthdroi taliadau net a wnaed i Warged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau ar gyfer buddiannau ôl-gyflogaeth yn unol â'r Cod	**(28,020)**	**(30)**	**(28,050)**	**(27,310)**	**(30)**	**(27,340)**
Y swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn Balans Cronfa'r Heddlu mewn perthynas â phensiynau yn y flwyddyn:						
- Cyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun			**11,560**	12,344	0	**12,344**
- Buddiannau ymddeol sy'n daladwy i bensiynwyr			**0**	0	0	**0**

Asedau a rhwymedigaethau mewn perthynas â Buddiannau Ôl-gyflogaeth						
Cysoni gwerth cyfredol rhwymedigaethau'r cynllun (rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig):	Cynllun Pensiwn a Ariennir 2020-21 £000	Buddiannau Disgresiwn nas Ariennir 2020-21 £000	Cyfanswm 2020-21 £000	Cynllun Pensiwn a Ariennir 2019-20 £000	Buddiannau Disgresiwn nas Ariennir 2019-20 £000	Cyfanswm 2019-20 £000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	(21,544)	70	**(21,474)**	0	2019-20	**2019-20**
Cost gwasanaeth cyfredol	(24,390)	0	**(24,390)**	(24,040)	0	**(24,040)**
Cost llog	(11,880)	(30)	**(11,910)**	(12,190)	(30)	**(12,220)**
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	(4,670)	0	**(4,670)**	(4,430)	0	**(4,430)**
Buddiannau a dalwyd	9,640	90	**9,730**	9,620	90	**9,710**
Costau gwasanaeth a roddwyd	0	0	**0**	(180)	0	**(180)**
Oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	(151,110)	(120)	**(151,230)**	(90)	0	**(90)**
Oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	0	0	**0**	7,630	10	**7,640**
Oherwydd profiad o ran rhwymedigaeth	4,650	20	**4,670**	2,136	0	**2,136**
Balans wrth gau ar 31 Mawrth	**(199,304)**	**30**	**(199,274)**	**(21,544)**	**70**	**(21,474)**

Cysoni gwerth teg asedau'r cynllun:	**2020-21**	**2019-20**
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	£000	£000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	355,320	360,250
Incwm o'r llog ar asedau	8,250	9,100
Enillion/(colledion) ail-fesur ar asedau	106,320	(21,270)
Cyfraniadau'r cyflogwr	11,450	12,430
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	4,670	4,430
Buddiannau a dalwyd	(9,640)	(9,620)
Balans wrth gau ar 31 Mawrth	**476,370**	**355,320**

Hanes y Cynllun	**2020-21 £000**	**2019-20 £000**	**2018-19 £000**	**2017-18 £000**	**2016-17 £000**
Gwerth presennol rhwymedigaethau:					
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	(199,304)	(518,810)	(497,266)	(461,270)	(435,430)
Buddiannau Disgresiwn	30	(1,250)	(1,320)	(1,400)	(1,490)
Gwerth teg asedau yn y Cynllun Pensiwn Llywodrae	476,370	355,320	360,250	321,090	299,640
Cyfanswm	**277,096**	**(164,740)**	**(138,336)**	**(141,580)**	**(137,280)**
Gwarged/(diffyg) yn y cynllun:					
Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	277,066	(163,490)	(137,016)	(140,180)	(135,790)
Buddiannau Disgresiwn	30	(1,250)	(1,320)	(1,400)	(1,490)
Cyfanswm	**277,096**	**(164,740)**	**(138,336)**	**(141,580)**	**(137,280)**

Mae'r rhwymedigaethau'n dangos ymrwymiadau sylfaenol Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn yr hirdymor i dalu buddiannau ôl-gyflogaeth (ymddeol). Mae cyfanswm y rhwymedigaeth, sef £221.5m, yn cael effaith sylweddol ar werth net Heddlu De Cymru/y Comisiynydd fel y'i cofnodwyd yn y Fantolen, gan arwain at falans cyffredinol negyddol. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg yn golygu bod sefyllfa ariannol Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn parhau'n iach:

- caiff y diffyg yn y cynllun llywodraeth leol ei unioni drwy gyfraniadau cynyddol dros fywyd gwaith sy'n weddill y cyflogeion (h.y. cyn i'r taliadau ddod yn ddyledus), fel yr aseswyd gan actiwari'r cynllun;
- dim ond er mwyn talu am y buddiannau yn ôl disgresiwn pan delir y pensiynau mewn gwirionedd y bydd angen codi cyllid.

Y Sail dros Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd uned amcanestynedig, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol yn dibynnu ar

dybiaethau ynglŷn â chyfraddau marwolaethau, lefelau cyflog, ac ati. Aseswyd rhwymedigaethau'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a'r rhwymedigaethau Buddiannau yn ôl Disgresiwn gan Aon Hewitt Limited, sef cwmni annibynnol o actiwarïaid, ac mae'r amcangyfrifon ar gyfer Cronfa'r Heddlu yn seiliedig ar y prisiad llawn diweddaraf o'r cynllun ar 31 Mawrth 2019.

Nodir y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari yn y tabl canlynol:

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	Cynllun Pensiwn **2020-21**	Buddiannau Disgresiwn **2020-21**	Cynllun Pensiwn **2019-20**	Buddiannau Disgresiwn **2019-20**
Rhagdybiaethau ynglŷn â marwolaethau:				
Hirhoedledd yn 65 ar gyfer pensiynwyr presennol:				
- Dynion	21.8	21.8	21.7	21.7
- Merched	24.1	24.1	24.0	24.0
Hirhoedledd yn 65 ar gyfer pensiynwyr yn y dyfodol:				
- Dynion	22.8		22.7	
- Merched	25.6		25.5	
Prif Ragdybiaethau Ariannol:				
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	3.95%		3.2%	
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.70%	2.70%	1.9%	1.9%
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau’r c	2.10%	2.10%	2.3%	2.3%
Nifer sydd wedi dewis yr opsiwn i droi pensiwn blynyddol yn gyfandaliad ar ôl ymddeol:				
- hawliadau pensiwn cyn 1 Ebrill 2010	75%		75%	
- hawliadau pensiwn cyn 31 Mawrth 2010	75%		75%	

Mae'r addasiad o'r ffigur ar gyfer rhwymedigaethau a ddangosir ar y Fantolen yn amcangyfrif tybiannol sy'n seiliedig ar gyflogau a chostau pensiwn staff sy'n gweithio i Heddlu De Cymru (yn hytrach na'r Comisiynydd) fel cyfran o gyfanswm cyflog a chostau pensiwn pob aelod o staff.

Dyrannu Asedau

Dangosir y rhaniad bras o asedau ar gyfer y Gronfa gyfan (yn seiliedig ar ddata a ddarparwyd drwy'r Actiwari a chan yr Awdurdod sy'n Gweinyddu'r Gronfa) yn y tabl isod.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol	**31 Mawrth 2021 %**	**31 Mawrth 2020 %**
Buddsoddiadau Ecwiti	70.7%	63.7%
Eiddo	6.4%	8.6%
Bondiau’r Llywodraeth	9.1%	13.8%
Bondiau Corfforaethol	13.0%	13.0%
Arian Parod ac Asedau eraill	0.8%	0.9%
	100.0%	**100.0%**

Cyfraniadau ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2022

T Amcangyfrifir y bydd y cyflogwr yn talu £12.27m i'r Gronfa mewn cyfraniadau rheolaidd ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben 31 Mawrth 2022. Efallai y bydd cyfraniadau ychwanegol yn ddyledus mewn perthynas ag unrhyw fuddiannau yn ôl disgresiwn y bydd y cyflogwr yn eu rhoi yn ychwanegol at fuddiannau aelodau yn y Gronfa dros y cyfnod cyfrifyddu nesaf.

Cynllun Pensiwn yr Heddlu (ar gyfer Swyddogion yr Heddlu)

Mae hyn yn cynnwys cynlluniau pensiwn yr heddlu 1987, 2006 a 2015 ynghyd â'r cynllun buddiannau oherwydd anaf.

Cymryd Rhan mewn Cynlluniau Pensiwn

Fel rhan o delerau ac amodau cyflogaeth ei swyddogion, mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn gwneud cyfraniadau at gost buddiannau ôl-gyflogaeth. Er na fydd y buddiannau hyn yn daladwy mewn gwirionedd tan i gyflogeion ymddeol, mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd wedi ymrwymo i wneud y taliadau y mae angen eu datgelu ar yr adeg y bydd cyflogeion yn ennill eu hawliad yn y dyfodol.

Mae Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn cymryd rhan mewn dau gynllun ôl-gyflogaeth, sef:

- Cynllun Pensiwn yr Heddlu, a weinyddir gan Capita plc. Cynllun buddiannau diffiniedig nas ariennir ydyw, sy'n golygu nad oes unrhyw asedau buddsoddi wedi'u cronni i dalu am rwymedigaethau pensiwn. Yn lle hynny, o 1 Ebrill 2006 ymlaen, caiff taliadau pensiwn gwirioneddol eu talu o gyfuniad o gyfraniadau cyflogwyr a chyflogeion, yn seiliedig ar ganrannau o gyflogau'r heddlu, a'r balans drwy Grant y Llywodraeth.
- Buddiannau yn ôl disgresiwn ar ôl ymddeol yn gynnar. Trefniant buddiannau diffiniedig nas ariennir ydyw. O dan y trefniant hwn, cydnabyddir rhwymedigaethau pan gaiff buddiannau eu dyfarnu. Fodd bynnag, nid oes unrhyw asedau buddsoddi ar gael i fodloni'r rhwymedigaethau pensiwn hyn, ac mae'n rhaid i arian parod gael ei gynhyrchu er mwyn talu'r taliadau pensiwn gwirioneddol wrth iddynt ddod yn ddyledus yn y pen draw.

Trafodiadau sy'n ymwneud â Buddiannau Ôl-gyflogaeth

Rydym yn cydnabod cost buddiannau ymddeol yng nghost gwasanaethau a gofnodwyd pan gânt eu hennill gan gyflogeion, yn hytrach na phan gaiff y buddiannau eu talu fel pensiynau yn y pen draw. Defnyddiwyd model meddalwedd, a ddatblygwyd gan Adran Actiwari'r Llywodraeth, i gyfrifo'r rhwymedigaeth hirdymor bosibl a'r amcangyfrifon o gostau cynllun yr Heddlu yn seiliedig ar adolygiad gan Actiwari, gan ddefnyddio data ar bensiynau a'r gyflogres.

Fodd bynnag, mae'r tâl y mae'n ofynnol i ni ei godi yn erbyn y dreth gyngor yn seiliedig ar yr arian parod sy'n daladwy yn y flwyddyn, felly caiff cost wirioneddol buddiannau ôl-gyflogaeth/ymddeol ei gwrthdroi o Gronfa'r Heddlu drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn. Mae'r trafodiadau canlynol wedi'u gwneud yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr a Balans Cronfa'r Heddlu drwy'r Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn yn ystod y flwyddyn:

Cynllun Pensiwn yr Heddlu a Budd-daliadau Anafiadau Nas Ariennir	Cynllun Pensiwn a Buddiannau Disgresiwn **2020-21** £000	Cyfanswm **2020-21** £000	Cynllun Pensiwn a Buddiannau Disgresiwn **2019-20** £000	Cyfanswm **2019-20** £000
Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr				
Cost Gwasanaethau:				
- Cost gwasanaeth cyfredol	75,850	**75,850**	83,100	**83,100**
- Costau gwasanaeth a roddwyd	0	**0**	(17,010)	**(17,010)**
Incwm a Gwariant Ariannu a Buddsoddi				
- Llog ar rwymedigaethau/(asedau) buddiannau diffiniedig net	75,300	**75,300**	87,960	**87,960**
Cyfanswm y Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godwyd ar Warged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau	**151,150**	**151,150**	**154,050**	**154,050**
Buddiannau Ôl-gyflogaeth Eraill a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall				
- (Enillion)/colledion actiwaraidd:				
Oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau ariannol	395,440	**395,440**	(108,260)	**(108,260)**
Oherwydd newidiadau mewn rhagdybiaethau demograffig	0	**0**	(106,860)	**(106,860)**
Oherwydd profiad o ran rhwymedigaeth	(67,590)	**(67,590)**	(87,830)	**(87,830)**
Cyfanswm y Buddiannau Ôl-gyflogaeth a godwyd ar y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr Arall	**327,850**	**327,850**	**(302,950)**	**(302,950)**
Cyfanswm a Gydnabuwyd	**479,000**	**479,000**	**(148,900)**	**(148,900)**
Datganiad o Symudiad mewn Cronfeydd Wrth Gefn				
- Gwrthdroi taliadau net a wnaed i Warged neu Ddiffyg ar Ddarparu Gwasanaethau ar gyfer buddiannau ôl-gyflogaeth yn unol â'r Cod	**(151,150)**	**(151,150)**	**(154,050)**	**(154,050)**
Y swm gwirioneddol a godwyd yn erbyn Balans Cronfa'r Heddlu mewn perthynas â phensiynau yn y flwyddyn:				
- Cyfraniadau'r cyflogwr sy'n daladwy i'r cynllun	35,541	**35,541**	33,733	**33,733**
- Buddiannau ymddeol sy'n daladwy i bensiynwyr (arian grant)	0	**0**	0	**0**

Cysoni gwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun (rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig):				
Cysoni gwerth presennol **rhwymedigaethau'r** cynllun (rhwymedigaeth buddiannau diffiniedig):	Buddiannau Disgresiwn Nas Ariennir **2020-21** £000	Cyfanswm **2020-21** £000	Buddiannau Disgresiwn Nas Ariennir **2019-20** £000	Cyfanswm **2019-20** £000
Balans agoriadol ar 1 Ebrill	(3,350,310)	**(3,350,310)**	(3,584,920)	**(3,584,920)**
Cost gwasanaeth cyfredol	(75,850)	**(75,850)**	(83,100)	**(83,100)**
Cost gwasanaeth a roddwyd	0	**0**	17,010	**17,010**
Cost llog	(75,300)	**(75,300)**	(87,960)	**(87,960)**
Cyfraniadau gan aelodau'r cynllun	(15,360)	**(15,360)**	(14,610)	**(14,610)**
Enillion a (cholledion) actiwaraidd	(327,850)	**(327,850)**	302,950	**302,950**
Buddiannau a dalwyd	97,550	**97,550**	100,320	**100,320**
Balans wrth gau ar 31 Mawrth	**(3,747,120)**	**(3,747,120)**	**(3,350,310)**	**(3,350,310)**

Mae'r rhwymedigaethau'n dangos ymrwymiadau sylfaenol Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn yr hirdymor i dalu buddiannau ôl-gyflogaeth (ymddeol). Mae cyfanswm y rhwymedigaeth, sef £3.747bn, yn cael effaith sylweddol ar werth net Heddlu De Cymru/y Comisiynydd fel y'i cofnodwyd yn y Fantolen, gan arwain at falans cyffredinol negyddol. Fodd bynnag, mae trefniadau statudol ar gyfer ariannu'r diffyg yn golygu bod sefyllfa ariannol Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn parhau'n iach:

- caiff y diffyg yng nghynllun pensiwn yr heddlu ei unioni drwy grant gan y llywodraeth neu gyfraniadau cynyddol dros fywyd gwaith sy'n weddill y cyflogeion (h.y. cyn i'r taliadau ddod yn ddyledus), fel yr aseswyd gan y llywodraeth ac actiwari'r cynllun; ac

- dim ond er mwyn talu am y buddiannau yn ôl disgresiwn pan delir y pensiynau mewn gwirionedd y bydd angen codi cyllid.

Y Sail dros Amcangyfrif Asedau a Rhwymedigaethau

Aseswyd rhwymedigaethau ar sail actiwaraidd gan ddefnyddio'r dull credyd uned amcanestynedig, sef amcangyfrif o'r pensiynau a fydd yn daladwy yn y dyfodol yn dibynnu ar dybiaethau ynglŷn â chyfraddau marwolaethau, lefelau cyflog ac ati. Aseswyd rhwymedigaethau Cynllun Pensiwn yr Heddlu a'r rhwymedigaethau Buddiannau yn ôl Disgresiwn gan Adran Actiwari'r Llywodraeth, sef un o asiantaethau Llywodraeth y DU, gan ddefnyddio data ar y gyflogres a phensiynau a ddarparwyd gan neu ar ran Heddlu De Cymru/y Comisiynydd. Mae ymarfer ailbrisio llawn yn cael ei gynnal ar hyn o bryd ac mae'r datgeliad yn seiliedig ar ddata a ddefnyddiwyd ar gyfer yr ymarfer hwnnw.

Nodir y prif dybiaethau a ddefnyddiwyd gan yr actiwari yn y tabl canlynol:

Cynllun Pensiwn yr Heddlu a Budd-daliadau Anafiadau Nas Ariennir	Cynllun Pensiwn a Buddiannau Disgresiwn **2020-21**	Cynllun Pensiwn a Buddiannau Disgresiwn **2019-20**
Rhagdybiaethau ynglŷn â marwolaethau:		
Hirhoedledd yn 65 ar gyfer pensiynwyr presennol:		
- Dynion	22.0	21.9
- Merched	23.7	23.6
Hirhoedledd yn 65 ar gyfer pensiynwyr yn y dyfodol:		
- Dynion	23.7	23.6
- Merched	25.3	25.2
Prif Ragdybiaethau Ariannol:		
Cyfradd RPI chwyddiant	2.00%	2.25%
Cyfradd CPI chwyddiant	2.40%	2.00%
Cyfradd y cynnydd mewn cyflogau	4.15%	4.00%
Cyfradd y cynnydd mewn pensiynau	2.40%	2.00%
Cyfradd ar gyfer disgowntio rhwymedigaethau'r cynllun	2.00%	2.25%
Cyfradd elw tybiedig uwchlaw pensiynau	-0.40%	0.25%
Cyfradd elw tybiedig uwchlaw enillion	-2.15%	-1.75%
Nifer sydd wedi dewis yr opsiwn i droi pensiwn blynyddol yn gyfandaliad ar ôl ymddeol	niwtral o safbwynt actiwaraidd	niwtral o safbwynt actiwaraidd

Cyfraniadau ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben ar 31 Mawrth 2022

Amcangyfrifir y bydd y Cyflogwr yn talu £44.01m i'r Gronfa mewn cyfraniadau rheolaidd ar gyfer y cyfnod cyfrifyddu a ddaw i ben 31 Mawrth 2022.

Bydd nifer yr aelodau yn y gwahanol gynlluniau pensiwn yn wahanol i'r rhai a amcangyfrifwyd. Bydd cyfraniadau'r cyflogwr yn newid o ganlyniad i'r gwahaniaeth rhwng niferoedd amcangyfrifedig a gwirioneddol. Bydd dyfarniadau anafiadau hefyd yn amrywio o ganlyniad i faterion yn ymwneud â marwolaeth a gall aelodau ychwanegol gael eu derbyn i'r cynllun Dyfarniadau Anafiadau. Mae'n anodd rhagweld y ffactorau hyn.

Effaith COVID-19 ar Gynlluniau Pensiwn

Cynllun Pensiwn yr Heddlu
Mae'r Actiwari wedi nodi nad yw'r amcanestyniadau presennol ar gyfer cyfraddau marwolaethau ymhlith y boblogaeth yn darparu'n benodol ar gyfer effaith COVID-19 na phandemigau eraill. Mae'r gwelliant cychwynnol mewn cyfraddau marwolaethau yn seiliedig ar amcanestyniadau o dueddiadau blaenorol o ran cyfraddau marwolaethau'r DU, a bydd effeithiau pandemigau blaenorol eisoes wedi'u hadlewyrchu yn y tueddiadau hyn. Yn gyffredinol, disgwylir gweld effeithiau pandemigau ar gyfraddau marwolaethau yn y byrdymor fel arfer, gyda'r cyfraddau'n dychwelyd i'r hyn y byddent wedi bod cyn y pandemig ar ôl blwyddyn neu ddwy, oni bai bod y pandemig yn parhau dros sawl blwyddyn. Barn yr Actiwari yw ei bod yn rhy gynnar i benderfynu a fydd COVID-19 yn newid y safbwynt hirdymor o ran disgwyliad oes yn y DU. Felly, nid yw'n afresymol cadw'r tybiaethau presennol ynglŷn â chyfraddau marwolaethau. Byddai cyfradd marwolaethau o ganlyniad i COVID-19 sy'n fwy na'r hyn y darparwyd ar ei gyfer eisoes yn y tybiaethau o ran cyfraddau marwolaethau yn dod i'r amlwg fel enillion profiad dros gyfrifon y flwyddyn nesaf.

Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol (LGPS)
Mae'r Actiwari wedi nodi ei bod yn debygol y bydd 'enillion profiad' cychwynnol ar y Cronfeydd Pensiwn o ganlyniad i nifer gormodol o farwolaethau yn ystod 2020-21. Bydd effaith anuniongyrchol COVID-19 hefyd yn effeithio ar hirhoedledd aelodau'r Gronfa. Fodd bynnag, nid yw'r effaith hon yn hysbys a gallai fod yn gadarnhaol neu'n negyddol. Am y rheswm hwn, mae'n rhy gynnar i ddweud pa effaith y caiff y cyfraddau marwolaethau uwch ar lifau arian parod yn y dyfodol, felly nid yw'n argymell y dylid newid y tybiaethau ynglŷn â chyfraddau marwolaethau at ddibenion cyfrifyddu ar gyfer datgeliad 2020-21.

Nodyn 15 Rhwymedigaethau Digwyddiadol ac Asedau Digwyddiadol

O dan McCloud/Sargeant, mae hawlwyr wedi cyflwyno hawliadau am iawndal. Disgwylir i achosion prawf ar gyfer yr hawliadau hyn gael eu clywed gan y Tribiwnlys Cyflogaeth ym mis Rhagfyr 2021. Mae hawliadau am golledion ariannol wedi'u hatal ar hyn o bryd wrth i'r ymateb i ymgynghoriad Trysorlys EM gael ei ystyried. Ar 31 Mawrth 2021, ni ellir amcangyfrif maint yr hawliadau hyn yn ddibynadwy na pha mor debygol ydyw y byddant yn llwyddiannus ac, felly, ni chydnabyddir unrhyw rwymedigaeth o ran hawliadau am iawndal yn y cyfrifon hyn.

NODIADAU AR GYDWEITHIO

Nodyn 16 Cydweithio

Mae'r gwasanaethau cydweithredol a'u cyllid yn parhau o dan drefniadau llywodraethu diwygiedig y Comisiynydd a'r Heddlu. Mae'r rhain yn cael eu hystyried yn gyllidebau cyfun i bob diben, gyda chytundebau ar gyfer cyfraniadau ariannu, sy'n cael eu gwneud a'u hamrywio o bryd i'w gilydd, a rhai Grantiau Penodol gan y Llywodraeth. Cynhelir y cyllidebau cyfun gan y Comisiynydd a'r Heddlu dros Heddlu De Cymru ar ran pedwar Heddlu Cymru i bob diben.

Yn 2020-21, ehangodd Heddlu De Cymru a Heddlu Gwent ar sylfaen o Gydweithrediad caffael presennol rhwng Heddlu De Cymru, Heddlu Gwent a Heddlu Dyfed Powys i greu tîm caffael a rennir estynedig ar gyfer Heddlu De Cymru a Heddlu Gwent. Cynyddodd yr ehangu hwn gwmpas y Cydweithrediad Caffael yn sylweddol rhwng y ddau heddlu ac felly mae'r Uned Gydweithredol hon bellach yn cael ei hystyried yn ddeunydd i'w ddatgelu o fewn y Nodyn Cydweithio i'r Cyfrifon ond cyn 2020-21 nid oedd yn cyrraedd y trothwy perthnasedd.

Cyfanswm costau'r tîm cydweithredol yn 2020-21 oedd £0.162m (2019-20 £0.282m) a chyfraniad Heddlu De Cymru at y costau hyn oedd £0.040m yn 2020-21 (2019-20 £0.104m).

Mae'r tabl cyntaf isod yn manylu ar grynodeb o'r Datganiad Incwm a Gwariant ar gyfer prif weithgareddau'r unedau cydweithredol yn seiliedig ar y cyfraniadau cyllido a wnaeth pob Heddlu i'r trefniant cydweithredol.

Mae'r polisïau cyfrifyddu, o dan gyd-drefniadau, yn cynnwys diffiniadau ac esboniad o'r gofynion cyfrifyddu newydd ar gyfer cyd-weithrediadau, y mae'r olaf yn golygu cynnwys cyfrannau o incwm gwariant, asedau a rhwymedigaethau. O ganlyniad i ofyniad IFRS11, mae'r ail dabl isod yn darparu gwybodaeth ddiwygiedig sy'n ymwneud â Heddlu De Cymru a heddluoedd eraill er mwyn dangos y cyfansymiau ar gyfer pob cyd-weithrediad.

O ganlyniad i ofynion IFRS11, mae gwariant gros yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr wedi gostwng £9.921m, gostyngiad mewn gwariant net o £0.05m (2019-20 £0.04m cynnydd). Mae'r cynnydd net hwn wedi'i wrthdroi yn y Datganiad Symud mewn Cronfeydd Wrth Gefn heb unrhyw effaith ar falans Cronfa'r Heddlu.

Mae asedau, dyledwyr a chredydwyr mewn perthynas â'r trefniadau wedi parhau i gael eu nodi ym mantolenni heddluoedd ar sail eu perthnasedd.

Ar gyfer 2020-21, nid yw'r gwariant na'r incwm grant sy'n ymwneud â'r Ganolfan Rheoli Data Genedlaethol (NDMC) yr aed iddo gan Heddlu De Cymru ar ran y Pencadlys Plismona Gwrthderfysgaeth wedi'u cynnwys yn elfen Unedau Cudd-wybodaeth Wrthderfysgaeth Uned Eithafiaeth a Gwrthderfysgaeth Cymru o'r Nodyn ar Gydweithio ac addasiadau Cyfran Deg. Y rheswm dros hyn yw bod y Ganolfan Rheoli Data Genedlaethol bellach yn wasanaeth Mynegeio Cudd-wybodaeth (i'r DU gyfan) a gynhelir gan Heddlu De Cymru ar ran y Pencadlys Plismona Gwrthderfysgaeth. Felly, byddai angen dosrannu'r Incwm a'r Gwariant cysylltiedig ar sail y DU gyfan a byddai'r gyfran gyfunol o Incwm a Gwariant ar gyfer y pedwar heddlu yng Nghymru yn amherthnasol o dan y meini prawf a ddefnyddir ar gyfer cynnwys yn y Nodyn ar Gydweithio.

**Mae Heddlu Gogledd Cymru yn seilio costau ei Swydd Diogelwch Benodedig ar incwm a gwariant yn hytrach nag ar ddyraniad ar sail poblogaeth Cymru. Nid yw'n rhan o'r Tasglu Rhanbarthol, sy'n gweithredu yn Heddluoedd y Rhanbarth Deheuol. Ar gyfer yr Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol, mae Heddlu Gogledd Cymru yn cyfrannu at Ranbarth Gogledd-orllewin Lloegr a Gogledd Cymru.*

2020-21											
MAES GWASANAETH CYDWEITHIO	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Cynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol	Diogelwch Gwrthderfysgaeth Porthladdoedd/ Penodol	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Is-adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd	Uned Ymchwilio Gwyddonol	Uned Arfau Tanio ar y Cyd	Caffael ar y Cyd	**Cyfanswm**
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	**£000**
Gwariant ar gyflogau	5,814	527	4,111	6,292	1,628	4,329	1,298	5,818	12,376	438	**42,631**
Gwariant nad yw'n ymwneud â chyflogau	870	12	263	1,407	350	37	19	520	1,801	20	**5,299**
Gwariant Gros	**6,684**	**539**	**4,374**	**7,699**	**1,978**	**4,366**	**1,317**	**6,338**	**14,177**	**458**	**47,930**
Incwm Grantiau Penodol	(6,674)	(539)	(4,371)	(4,532)	-	-	-	-	(1,235)	-	**(17,351)**
Incwm	(10)	-	(3)	(125)	(12)	-	-	(5)	(76)	-	**(231)**
Cyfanswm Incwm a Grantiau	**(6,684)**	**(539)**	**(4,374)**	**(4,657)**	**(12)**	**-**	**-**	**(5)**	**(1,311)**	**-**	**(17,582)**
Heddlu De Cymru	-	-	-	(1,633)	(1,056)	(2,838)	(839)	(4,343)	(6,433)	(229)	**(17,371)**
Heddlu Dyfed Powys	-	-	-	(619)	(400)	-	-	-	(3,860)	-	**(4,879)**
Heddlu Gwent	-	-	-	(790)	(510)	(1,528)	(478)	(1,990)	(2,573)	(229)	**(8,098)**
Heddlu Gogledd Cymru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyfraniadau'r Heddlu	**-**	**-**	**-**	**(3,042)**	**(1,966)**	**(4,366)**	**(1,317)**	**(6,333)**	**(12,866)**	**(458)**	**(30,348)**
(Gwarged) neu Ddiffyg	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-	-	-	-

2019-20										
MAES GWASANAETH CYDWEITHIO	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Cynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol	Diogelwch Gwrthderfysgaeth Porthladdoedd/ Penodol	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Is-adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd	Uned Ymchwilio Gwyddonol	Uned Arfau Tanio ar y Cyd	**Cyfanswm**
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	**£000**
Gwariant ar gyflogau	10,366	509	4,029	6,308	1,666	4,047	1,247	5,500	11,765	**45,437**
Gwariant nad yw'n ymwneud â chyflogau	1,500	50	224	1,278	504	933	29	516	1,856	**6,890**
Gwariant Gros	**11,866**	**559**	**4,253**	**7,586**	**2,170**	**4,980**	**1,276**	**6,016**	**13,621**	**52,327**
Incwm Grantiau Penodol	(11,831)	(559)	(4,253)	(3,764)	-	-	(0)	-	(1,271)	**(21,678)**
Incwm	(35)	-	-	(792)	(22)	-	(5)	(7)	(97)	**(958)**
Cyfanswm Incwm a Grantiau	**(11,865)**	**(559)**	**(4,253)**	**(4,556)**	**(22)**	**-**	**(5)**	**(7)**	**(1,368)**	**(22,636)**
Heddlu De Cymru	-	-	-	(1,627)	(1,153)	(3,199)	(1,041)	(3,998)	(5,777)	**(16,795)**
Heddlu Dyfed Powys	-	-	-	(616)	(437)	-	-	-	(3,438)	**(4,491)**
Heddlu Gwent	-	-	-	(787)	(558)	(1,781)	(230)	(2,011)	(3,038)	**(8,405)**
Heddlu Gogledd Cymru	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Cyfraniadau'r Heddlu	**-**	**-**	**-**	**(3,030)**	**(2,148)**	**(4,980)**	**(1,271)**	**(6,009)**	**(12,253)**	**(29,691)**
(Gwarged) neu Ddiffyg	**-**	**-**	**-**	-	-	-	-	-	-	-

2020-21												
MAES GWASANAETH CYDWEITHIO	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Cynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol	Diogelwch Gwrthderfysgaeth Porthladdoedd/ Penodol	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Is-adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd	Uned Ymchwilio Gwyddonol	Uned Arfau Tanio ar y Cyd	Caffael ar y Cyd	**Cyfanswm**	
Cyfran o fudd y gwasanaeth	Population (national benefit basis)	Population (national benefit basis)	Population (national benefit basis)	Population (national benefit basis)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)		Population
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	**£000**	
Gwariant Gros												
Heddlu De Cymru	2,839	229	1,065	4,204	1,062	2,838	879	4,347	7,088	229	**24,780**	42.38%
Heddlu Dyfed Powys	1,102	89	413	1,631	402	-	-	-	4,253	-	**7,890**	16.54%
Heddlu Gwent	1,260	102	472	1,865	514	1,528	439	1,991	2,835	229	**11,235**	18.81%
Heddlu Gogledd Cymru	1,483	120	2,424	-	-	-	-	-	-	-	**4,027**	22.28%
	6,684	**540**	**4,374**	**7,700**	**1,978**	**4,366**	**1,318**	**6,338**	**14,176**	**458**	**47,932**	
Cyfanswm Incwm a Grantiau												
Heddlu De Cymru	(2,839)	(229)	(1,065)	(2,543)	(7)	-	-	(3)	(655)	-	**(7,341)**	42.38%
Heddlu Dyfed Powys	(1,102)	(89)	(413)	(986)	(2)	-	-	-	(393)	-	**(2,985)**	16.54%
Heddlu Gwent	(1,260)	(102)	(472)	(1,128)	(3)	-	-	(2)	(262)	-	**(3,229)**	18.81%
Heddlu Gogledd Cymru	(1,483)	(120)	(2,424)	-	-	-	-	-	-	-	**(4,027)**	22.28%
	(6,684)	**(540)**	**(4,374)**	**(4,657)**	**(12)**	**-**	**-**	**(5)**	**(1,310)**	**-**	**(17,582)**	

2019-20											
MAES GWASANAETH CYDWEITHIO	Uned Cudd-wybodaeth Gwrthderfysgaeth	Cynghorwyr Gwrthderfysgaeth Arbenigol	Diogelwch Gwrthderfysgaeth Porthladdoedd/ Penodol	Uned Troseddau Cyfundrefnol Ranbarthol	Tasglu Rhanbarthol	Is-adran Gwasanaethau Digidol	Gwasanaethau Cyfreithiol ar y Cyd	Uned Ymchwilio Gwyddonol	Uned Arfau Tanio ar y Cyd	**Cyfanswm**	
Cyfran o fudd y gwasanaeth	Population (national benefit basis)	Population (national benefit basis)	Population (national benefit basis)	Population (national benefit basis)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)	Agreed financial contribution (local delivery)		Population
	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	**£000**	
Gwariant Gros											
Heddlu De Cymru	5,032	237	1,058	4,137	1,165	3,237	851	4,126	6,138	**25,981**	42.41%
Heddlu Dyfed Powys	1,959	92	412	1,610	441	-	-	-	4,235	**8,749**	16.51%
Heddlu Gwent	2,235	105	470	1,838	563	1,743	426	1,890	3,249	**12,519**	18.84%
Heddlu Gogledd Cymru	2,640	124	2,313	-	-	-	-	-	-	**5,078**	22.25%
	11,866	**558**	**4,253**	**7,585**	**2,169**	**4,980**	**1,277**	**6,016**	**13,622**	**52,327**	
Cyfanswm Incwm a Grantiau											
Heddlu De Cymru	(5,032)	(237)	(1,058)	(2,485)	(12)	(0)	(5)	(5)	(616)	**(9,449)**	42.41%
Heddlu Dyfed Powys	(1,959)	(92)	(412)	(967)	(4)	-	-	-	(425)	**(3,859)**	16.51%
Heddlu Gwent	(2,235)	(105)	(470)	(1,104)	(6)	(0)	(2)	(2)	(326)	**(4,250)**	18.84%
Heddlu Gogledd Cymru	(2,640)	(124)	(2,313)	-	-	-	-	-	-	**(5,078)**	22.25%
	(11,866)	**(558)**	**(4,253)**	**(4,556)**	**(22)**	**(0)**	**(7)**	**(7)**	**(1,367)**	**(22,636)**	

RHESTR TERMAU

AMHARIAD
Lleihad yng ngwerth eiddo, offer neu gyfarpar neu offeryn ariannol, islaw ei swm cario ar y fantolen.

AMORTEIDDIO
Dylai asedau anniriaethol gael eu hamorteiddio ar sail systematig dros eu hoes economaidd. Mae hyn yn debyg i ddibrisiant.

ARCHWILIO
Archwiliad annibynnol o weithgareddau sefydliad.

ASED
Asedau diriaethol ac anniriaethol sy'n rhoi buddiannau i Heddlu De Cymru/y Comisiynydd am gyfnod o fwy na blwyddyn. Ystyrir buddiannau o lai na blwyddyn yn asedau cyfredol.

BENTHYCA/BUDDSODDI DROS DRO
Arian sy'n cael ei fenthyca/ei fuddsoddi am gyfnod cychwynnol o lai na blwyddyn.

BWRDD BENTHYCIADAU GWAITH CYHOEDDUS
Un o Asiantaethau'r Llywodraeth sy'n rhoi benthyciadau tymor hwy i Awdurdodau Lleol ar gyfraddau llog sydd ond ychydig yn uwch na'r cyfraddau y gall y llywodraeth ei hun eu sicrhau wrth gael benthyciad.

COST GWASANAETH A RODDWYD (PENSIYNAU)
Y cynnydd yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun sy'n ymwneud â gwasanaeth cyflogai mewn cyfnodau blaenorol sy'n codi yn y cyfnod cyfredol o ganlyniad i gyflwyno buddiannau ymddeol, neu eu gwella.

COST GWASANAETH CYFREDOL (PENSIYNAU)
Y cynnydd yng ngwerth presennol rhwymedigaethau'r cynllun pensiwn y disgwylir iddynt ddeillio o wasanaeth cyflogai yn y cyfnod cyfredol.

CREDYDWR
Swm sy'n ddyledus gan Heddlu De Cymru/y Comisiynydd am waith a wnaed, nwyddau a dderbyniwyd neu wasanaethau a roddwyd yn ystod y cyfnod cyfrifyddu ond nad yw taliad amdano wedi'i wneud eto.

CRONFA'R HEDDLU
Cynhelir y gronfa wrth gefn hon i dalu am wariant eithriadol ac annisgwyl.

CRONFA DERBYNIADAU CYFALAF WRTH GEFN
Mae'r gronfa derbyniadau cyfalaf wrth gefn ar gael i ariannu gwariant o natur gyfalafol yn y dyfodol, fel y'i cyllidebir gan y Rhaglen Gyfalaf.

GLOSSARY OF TERMS

CRONFA WRTH GEFN
Symiau a neilltuir at ddibenion sydd y tu hwnt i'r diffiniad o ddarpariaethau ac sydd ar gael fel i ariannu gwariant ar ôl dyddiad y fantolen. Neilltuir cronfeydd wrth gefn a glustnodwyd at ddibenion penodol.

CRONFEYDD CYFALAF WRTH GEFN A GLUSTNODWYD
Mae'r cronfeydd wrth gefn hyn, a gynhyrchir drwy gyfraniadau refeniw gwirfoddol ychwanegol, ar gael i ariannu gwariant o natur gyfalafol yn y dyfodol, fel y'i cyllidebir gan y Rhaglen Gyfalaf.

CRONFEYDD REFENIW WRTH GEFN
Defnyddir y rhain i ariannu gwariant refeniw yn y dyfodol ar brosiectau penodol nad ydynt wedi'u gorffen yn llawn yn y flwyddyn ariannol gyfredol.

CRONIAD
Swm a gynhwysir yn y cyfrifon terfynol i gwmpasu incwm a gwariant y gelli eu priodoli i gyfnod y cyfrif ond nad yw taliad wedi'i wneud/ei dderbyn ar ddyddiad y fantolen.

CYFRADD ANNOMESTIG GENEDLAETHOL
Y gyfradd annomestig genedlaethol neu'r ardreth fusnes yw'r tâl a godir ar feddianwyr safleoedd busnes i ariannu cyfran o wariant refeniw Llywodraeth Leol a'r Heddlu. Pennir swm y gyfradd annomestig genedlaethol gan Lywodraeth Ganolog drwy luosydd a gymhwysir at y gwerthoedd ardrethol. Mae'r lluosydd yn gyson ledled Cymru. Mae'r cyfanswm a gesglr yn cael ei ddosbarthu gan Lywodraeth Ganolog ond ei weinyddu gan Lywodraeth Cymru.

CYFRIF ADDASU CYFALAF
Mae'r cyfrif addasu cyfalaf yn cynnwys symiau y mae'n ofynnol drwy statud eu neilltuo ar wahân i dderbyniadau cyfalaf er mwyn ad-dalu benthyciadau allanol a swm gwariant cyfalaf a ariennir drwy grantiau, refeniw a derbyniadau cyfalaf. Mae hefyd yn cynnwys y gwahaniaeth rhwng symiau a ddarperir ar gyfer dibrisiant a'r hyn roedd angen ei godi ar refeniw i ad-dalu prifswm benthyciadau allanol.

CYFRIF REFENIW / CYFRIF INCWM A GWARIANT
Cyfrif sy'n cofnodi gwarant ac incwm o ddydd i ddydd ar eitemau megis cyflogau, costau rhedeg gwasanaethau ac ariannu gwariant cyfalaf.

DARPARIAETH
Swm a neilltuir yn y cyfrifon ar gyfer rhwymedigaethau yr aed iddynt, sy'n ansicr o ran amseriad neu swm.

DATGANIAD INCWM A GWARIANT CYNHWYSFAWR
Mae'r datganiad incwm a gwariant cynhwysfawr yn dangos cost gyfrifyddu darparu gwasanaethau yn ystod y flwyddyn yn unol ag egwyddorion cyfrifyddu a dderbynnir yn gyffredinol, yn hytrach na'r swm i'w ariannu drwy drethiant.

DATGANIAD LLIF ARIAN PAROD
Datganiad sy'n crynhoi'r symudiadau mewn arian parod, refeniw a chyfalaf, yn ystod y flwyddyn.

DATGANIAD O SYMUDIAD MEWN CRONFEYDD WRTH GEFN
Mae hwn yn dangos y symudiad o ddechrau'r flwyddyn hyd at ddiwedd y flwyddyn ar gronfeydd wrth gefn gwahanol a nodir fel cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy ac annefnyddiadwy.

GLOSSARY OF TERMS

DERBYNIAD CYFALAF
Enillion o werthu asedau sefydlog (e.e. tir neu adeiladau, neu arian arall a dderbynnir tuag at wariant cyfalaf).

DIBRISIANT
Mesur cost, neu swm wedi'i ailbrisio, buddiannau'r ased sefydlog a ddefnyddiwyd yn ystod y cyfnod. Mae defnyddio yn cynnwys treulio oes ddefnyddiol ased sefydlog, ei disbyddu neu ei lleihau mewn modd arall, boed hynny o ganlyniad i ddefnydd, am fod amser wedi mynd heibio neu oherwydd anarferiant drwy naill ai newidiadau mewn technoleg neu'r galw am y nwyddau a gwasanaethau a gynhyrchir gan yr ased.

DYLEDWR
Swm sy'n ddyledus i Heddlu De Cymru/y Comisiynydd yn y cyfnod cyfrifyddu ond nas derbyniwyd ar ddyddiad y fantolen.

ENILLION A CHOLLEDION ACTIWARAIDD
Gall newidiadau mewn diffygion neu wargedion actiwaraidd godi o ganlyniad i enillion a cholledion (digwyddiadau nad ydynt wedi cyd-daro â'r tybiaethau actiwaraidd a wnaed ar gyfer y prisiad diwethaf) neu newidiaddau mewn tybiaethau actiwaraidd.

GRANT CYFALAF YR HEDDLU
Swm grant y Swyddfa Gartref tuag at wariant cyfalaf Heddlu De Cymru/y Comisiynydd.

GRANT CYNNAL REFENIW
Grant a weinyddir gan Lywodraeth Cymru a delir i gynnal gwariant refeniw Llywodraeth Leol a'r Heddlu.

GRANT YR HEDDLU
Swm grant y Swyddfa Gartref tuag at ofynion refeniw Heddlu De Cymru/ y Comisiynydd.

GWARGED NEU DYFFIG AR DDARPARU GWASANAETHAU
Cyfanswm costau gweithredu darparu gwasanaethau Heddlu De Cymru / Y Comisiynydd. Gellir dod o hyd iddo yn y Datganiad Incwm a Gwariant Cynhwysfawr cyn cymhwyso enillion a cholledion yn seiliedig ar newidiadau ym mhrisiannau'r farchnad, cyfraddau llog a thybiaethau mesur actiwaraidd.

GWARIANT CYFALAF
Gwariant ar gaffael eiddo, offer neu gyfarpar neu wariant sy'n ychwanegu at werth ased sefydlog cyfredol, yn hytrach na'i gynnal yn unig.

GWASANAETHAU ASIANTAETH
Gwasanaethau a ddarperir gan un corff (yr asiant) ar ran y corff cyfrifol, ac a ad-delir gan y corff cyfrifol.

GWERTH CYFREDOL
Gwerth cyfredol ased yw'r pris y gellid bod wedi'i gyfnewid amdano mewn trafodiad hyd braich, llai, lle y bo'n gymwys, unrhyw grantiau sy'n dderbyniadwy tuag at brynu neu ddefnyddio'r ased.

GLOSSARY OF TERMS

MANTOLEN
Datganiad o'r asedau, y rhwymedigaethau a'r balansau a gofnodir ar y dyddiad a bennir.

PRAESEPT
Swm yr incwm a gesglir gan Gynghorau Bwrdeistref Sirol cyfansoddol gan dalwyr y dreth gyngor i dalu am wasanaethau Heddlu De Cymru/y Comisiynydd.

PRYDLESU
Dull o ariannu'r defnydd o asedau lle mae tâl rhent yn cael ei dalu dros gyfnod penodedig.

RHWYMEDIGAETH
Swm sy'n ddyledus i unigolyn neu sefydliad a gaiff ei dalu rywbryd yn y dyfodol.

STOCRESTRAU (STOCIAU)
Caffaelir lifrau, cydrannau cyfarpar cyfathrebu, diese, petrol a chyfraddanu cerbydau gan Heddlu De Cymru/y Comisiynydd i'w defnyddio ar sail barhaus. Dangosir gwerth yr eitemau hynny nad ydynt wedi'u defnyddio ar y dyddiad penodedig yn y fantolen fel asedau.